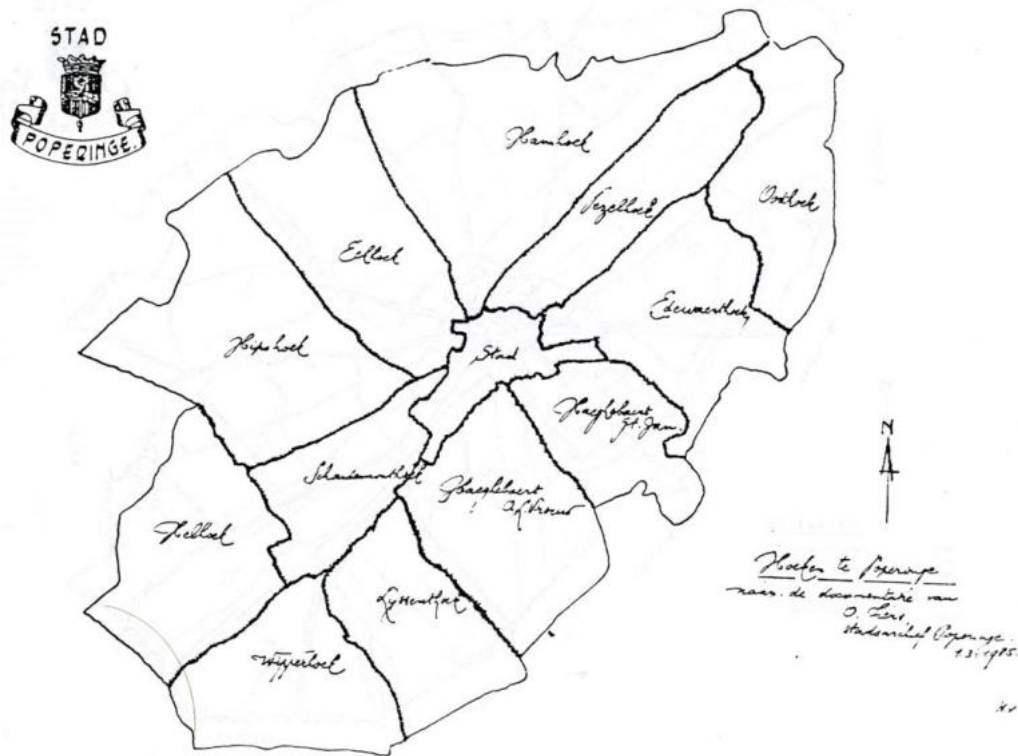

Jaar 1541- Renten – SAP 394

Kaart van de hoeken van Poperinge – H. Vandenbergh

10 januari 1541 – Chrispiaen Markey woont op de Couter - SAP 394 - folio2 verso – Renten

Voor het jaar **1541** werden er **72 akten** in de register van de renten geschreven.
De eerste van dit jaar was deze voor Chrispiaen Markey.

Chrispiaen Markey heeft ghecocht
jeghens **Joris Hans ende Lyncken** zyn wyf
de somme van ix pond parisis sjaers erfvelicke losrente omme de somme van xij pond
grooten vlaemscher munte –
danof teerste jaer vallen zal den derde daghe **lauwe**¹ anno xvc xlii – 1541 - te lossen de selve
rente met philips gulden te L schele tstick ofte ander ghelt ten advenante -
hierinne verbonden by Joris voorseid ende Lyncken zyn wyf een stede erfve ende cathelen -
ligghende oup **de Couter** - de vier houcken ende de middelwaert -
de westzyde up tstraetken - doostzyde an tlandt vanden heere, tzuuhende an tlandt van
Michiel Cauchie - daer Joris voorseid nu woondt - **ghelast in couterrente** -
noch een lyne landts ligghende meth zuutzyde an tlandt van **Robert Hans**, doostzyde an
tlandt van **Michel Cauchy** - de westzyde op tstraetjen -
wylen ghecocht jeghens **Adriaen Carpentier**

¹ Lauwe = januari

Item noch onderhalf vierendeel landts ligghende inden **Edewaertshouck** ghemeene metten **helighen sacramente van Sint Jans ende met Matheus de Pape** - wylen ghecocht jeghens **Maillaert van Hans**

Actum de xden in lauwe xvc xl tich – **10 januari 1541**

Present schepenen Jacob de Hondt - Ghilein Hazebaert - Pieter Melis - Jan Goduut - meester Frans van Sint Pol

*Uit de volgende akte blijkt dat **Malen Debisere aan Christiaen Maerten** nog een som schuldig is van koop van 'hommele' wat hij wilt betalen in twee delen of paymenten.*

De akte wordt opgemaakt: Actum den xij in lauwe xvc veertich.

In de 'nieuwe' jaartelling – deze van na 1575 – is dit op 12 januari van het jaar 1541.

*Dan volgen er twee akten waarbij **Rueben Borry** in de eerste stelt dat hij 'in heure' of in huur te houden een stuk erf gelegen in het **Bogaertstraetken**,*

In de tweede akte stelt dezelfde Borry dat hij aldaar ook een huis, erf en catheilen van het gasthuis in huur houdt – streckende met den noortende up tBogaertstraetken, metter oostzyde an derve vande voorseide Robert – metten zuudtende up de erfve vanden dische, metten westzyde op derfve van Clais Scherrier filius Ghys.

20 januari 1541 – De dismeesters van Sint Bertins geven een lening aan Christiaen Crupelandt. – SAP 394 – folio 3 verso
--

De dischmeesters van Sinte Bertins – te weten **Clays Baroen² ende Ghilein Sherjanssone** heift ghecocht jeghens **Chrispiaen Crupelandt** de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente

omme de somme van xvj – 16 - pond grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den xxste in lauwe anno xvc xli – *de aangepaste tijd is de 20ste januari 1542* - te lossen de zelve rente met philip guldens te L schele tstick of ander ghelt ten advenante –

Hierinne verbonden by Chrispiaen voorseid **een ghemet landts hommelfhof** zynde ligghende inde **Haghebaerthouck** metten noortoosthende op de **Meessenstraete** - twesthende anden **beilck vanden heere** – den zuutzyde anden **Gladden Eers**.

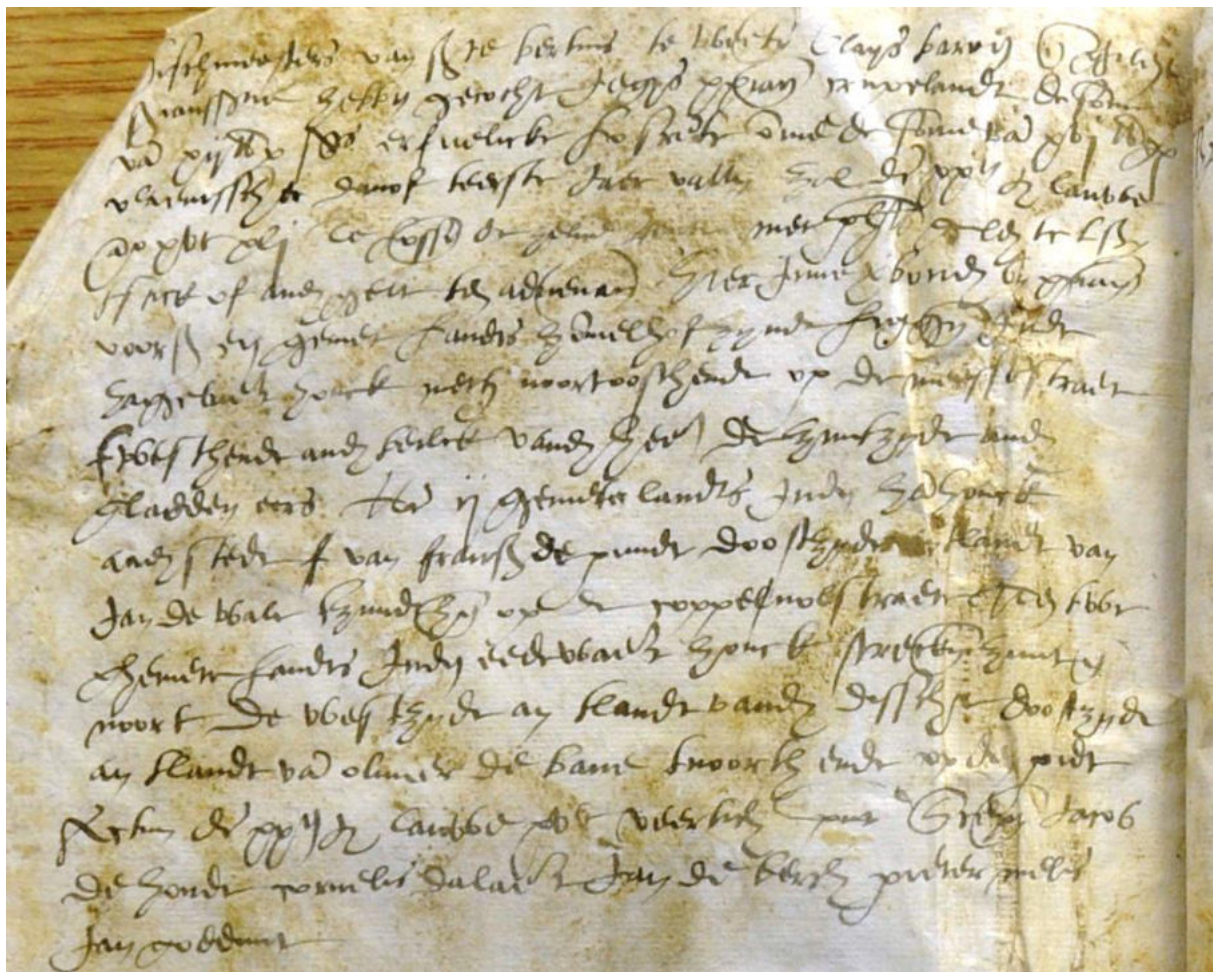
Item ij ghemeten landts inden **Hamhouck** anden stede van **Frans de Puudt** – doostzyde tlandt van **Jan de Wale**, tzuudtende op de **Coppornolstraete**

Item twee ghemeten landts in den Eedewaertshouck streckende zuut ende noort – de westzyde an tlandt vanden dische – doostzyde an tlandt van **Olivier de Bane** – tnoorthende op **de Pudt**.

Actum den xxste lauwe xvc veertich – **1541**

Present schepenen Jacob de Hondt, Cornelis Dalaert, Jan Deberch, Pieter Melis, Jan Godduut.

² Baroen = uit te spreken als Baroon

31 januari 1541 – **Ghelein Sherjanssone** geeft een lening aan Pieter Devriere - SAP 394 – folio 3 verso

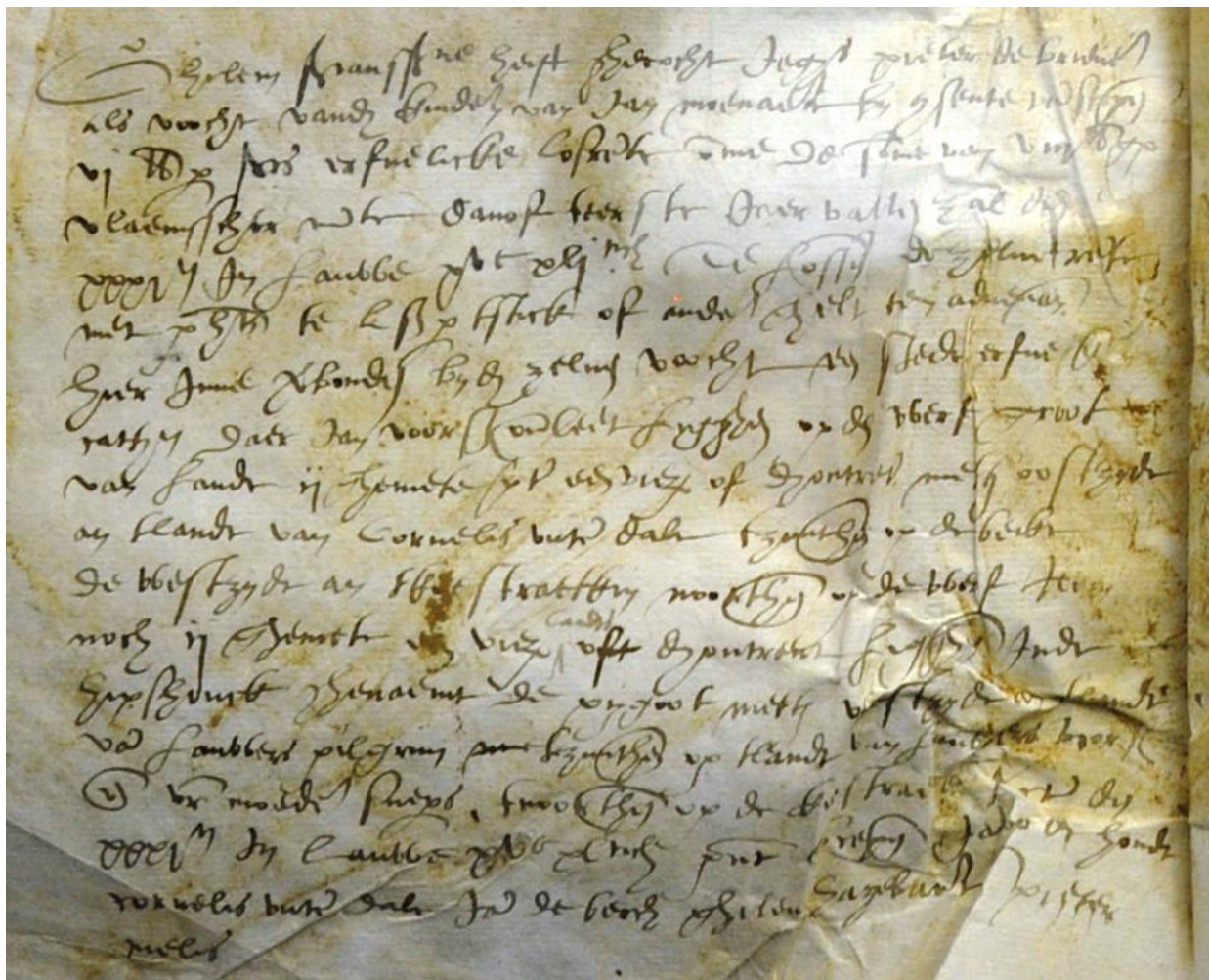
Ghelein Sherjanssone heeft ghecocht jehens **Pieter Devrieve** als voocht vande **kinderen van Jan Moenaert** by consente van de schepenen vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente omme de somme van viij pond grooten vlaemscher munte – danof teerste jaer vallen zal den xxxjste in lauwe xvc xlij tich – 21 januari 1541 - te lossen de zelve rente met Philipsguldens te L schele parisis tstick of met ghelt ten advenante – Hier inne verbonden byden selven voocht een stede, erfve ende catheilen daer Jan voornoemt overleet –

Ligghende opden **Werf** - groot van lande ij gemeten een vierendeel ofte daerontrent – metten oostzyde an tlandt van Cornelis Vuten Daele, tzuuthende op de beke – de westzyde aen **tKoestraetjen**³ – noorthende op de werf

Item noch ij ghemeten een viere deel landts oft daerontrent ligghende inde **Hipshouck** ghenaeamt **de Pygoot** metten westzyde an tlandt van Lauwers Pilgrim – tzuuthende op t'landt van Hans – Tnoorthende opde Koestraete

Actum den xxxj in lauwe xvcxltich present schepenen Jacob Dehondt, Corenlis Vuten daele, Jan Deberch, Ghilein Haghebaert, Pieter Melis

³ Koestraatjen = uit te spreken als Koostraatje

In de volgende akte is het **Christiaan de Bane** die een lening geeft aan Pieter de Baene als voocht vande kinderen van Jan Moeraert - als borg worden hier de zelfde stukken land gegeven als in de voorgaande akte.

Kaartje stuk grond op de kaart van de atlas der buurtwegen – 1841. Ten zuiden van dit stuk – aan de overkant van de Koestraat – lag de Pygoot, die we in later geschriften nog regelmatig genoteerd zullen zien staan. Of dit stuk ten zuiden of ten noorden van de Werf ligt, wordt er niet bijverteld.

1 februari 1541 – Sander de Coninck neemt een rente op bij Ghilein Makeblyde – Renten SAP 394

Ghilein Makeblyde heeft ghecocht jehens **Sanders de Coninck** ende **Jacquemyne** zyn wyf, de somme van twee ponden grooten sjaers ernelicke losrente omme de somme van xxxij pond grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den eersten in sporkele⁴ xvc xlij tich

Te lossen de zelve

rente met de penninck twaelf Karolusgulden te xl schele parisis tsick – xlvij philips gulden te L schele tsick ende de reste in penninck van viij grooten ende vj grooten ende anders gheen ghelt

⁴ Sporkele = februari

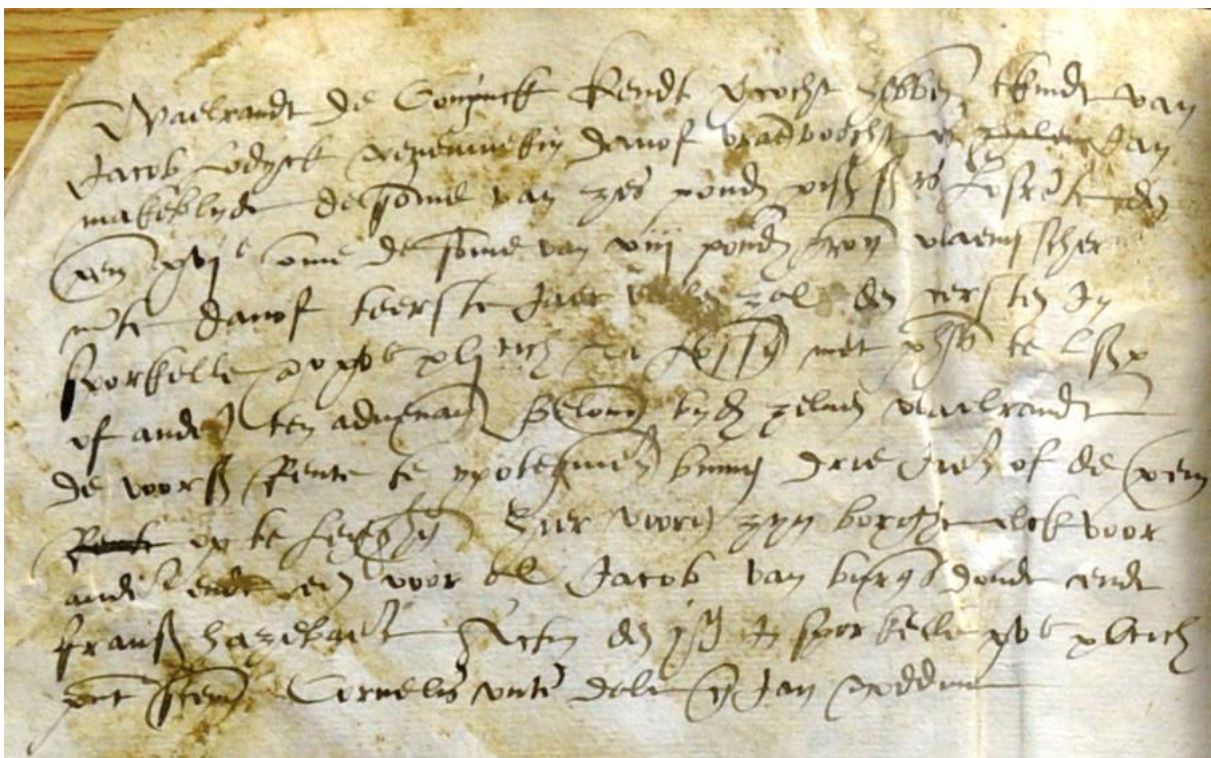

Hierinne verbonden by Sanders voorseid ende zyn wyf een stede, erfve ende cathelen,- drooghe ende groene ligghende inde

Potterstraete daer Sanders voorseid nu woont – groot van lande drie ghemeten ofte daerontrent metten noortzyde op **tCorte Ghervelgat**⁵ – toosthende Willem Schrootinck – twesthende op de Potterstraete Actum den eersten in sporkele xvc xltich Present de schepenen Cornelis Vuten Daele, Jan de Berch, Pieter Melis, Jan Godduut, Frans van Simpol

Het stuk grond – onder nummer 80 - waarin in deze acte sprake – de hoek van de huidige Pottestraat en de Doornstraat – of op de kaart chemin nr. 24-

1 februari 1541 – Walrandt Deconinck neemt een lening op – SAP 394

Walrandt de Coninck, kende vercocht te hebben

tkindt van Jacob Lodyck – Peroninekin –

danof vramvoocht **Jan Makeblyde –**

de somme van zes ponden parisis sjaers losrente den penninck xvj –

omme de somme van viij ponden grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den eersten in sporkele anno xvc xlj tich te lossen met philipsgulden te L schele of ander gelt ten advenante –

⁵ t Corte Ghervelgatstraat = is de huidige Doornstraat

belovende by den zelven Walrandt de voorseide rente te hypotequeren binnen drie weken of de penningen op te legghen –
hier vooren zyn borghe elck voor anderen ende eene voor al – **Jacob van Burgo** d'oude ende Frans Hazebaert

Actum den jste in sporkele xvc xltich

Present schepenen Cornelis Vuten Dale ende Jan Godduut

1 februari 1541 – SAP 394

Sandryne, vidua Ghelein de Snouck, heift ghecocht jeghens

Clays de Brieve ende Passchyne zyn wyf,

de somme van xij pond sjaers erfvelicke losrente – den penninck xvj – omme de somme van xvj grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den eersten in sporkele xvc xlj tich

Te lossen de zelve rente met philips gulden te L schele parisis tstick of ander ghelt ten adventante

Hierinne verbonden by Clays voorseid ende Passchyne zyn wyf, een huus, erfve ende cathelen staende op **de Noortstraete**, daer Clays voorseid nu woondt, de noortzyde an derfve van Chrispiaen Ogier, de zuutzyde an derfve vande kercke van Onse Vrouwe

Item noch een stede, erfve ende catheilen ligghende op **de Werf** daer Jan Reckemaker woonachtig was metten noortzyde op tstratken, doosthende ende zuutzyde an derfve van meester Pieter Lauwyck

Actum den eersten in sporkele xvc xltich

Present schepenen Cornelis Vuten Dale, Jan de Berch, Pieter Melis, Jan Godduut ende meester Frans van Simpol

9 februari 1541 - 't Platte stick – SAP 394 folio 5
--

Gezien de erbarmelijke staat van de akte, kunne we alleen bemerken dat Pieter de Brievere hier een lening geeft aan een zekere Jacob en Janz – zyn wyf.

Als borg voor zijn lening stelt hij een stede, erfve ende catehlen, groene ende drooghe, groot van lande twee ghemeten en half ligghende in de **Wipperhouck** – oost up stratjen – zuudtende inde beke – tnoortzyde ande stede van Gillis van Bethlehem

Item een half ghemet xiiij roeden lants in de selven houck metten oostende ande voorseide stede – de zuudtzyde an landt van Jan Marsselis

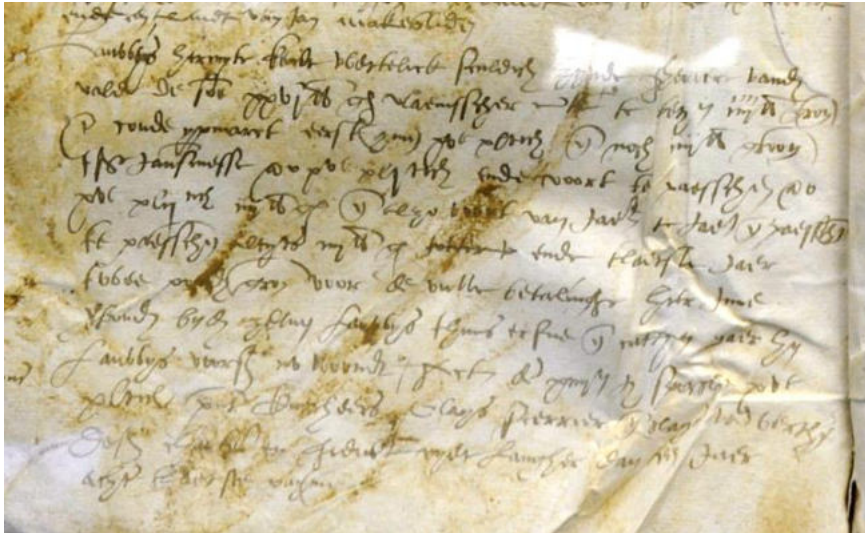
Item noch vyf vierendeel xvij roeden lants inde selven houck **ghenaemt tplatte stick** – de noortzyde an tlandt van Jan de Vale - de zuutzyde an tlant van Pieter Deberch ...

Actum den xiiijde in sporkele xvc xtich – 1541 –

9 februari 1541 – Lauwys Hermite heeft schulden – SAP 394 – folio 5
--

Lauwys Hermyte kendt wettelick schuldich zynde **Gheraert Vanden Vale**

de somme van xxvj pond grooten vlaemsscher munte –

te bethaelen in iiij
ponden parisis **ten
coude Ypermarct**⁶ –
eerstcommende xvc
xlijch ende noch iiij
pond grooten 't Sint
Jansmesse anno xvc xlij
tich ende voort te
paesschen anno xvc xlij
tich – iiij pond grooten
ende alzo voort van
jaere te jaere ende van
paesschen te paesschen
– altijts iiij pond
grooten ... ende tlaetste
jaer twee ponden

grooten voor de vuller betalinghe

Hierinne verbonden by den zelven Lauwys thuus, erfve ende catheilen daer hy Lauwys
voorseid nu woont

Actum den xiiij in sporkele xvc xltich

Present keurheers Clays Scerrier ende Clays vanden Berghe

14 februari 1541 – Pieter de Brievere geeft een lening aan Michiel vander Querne – SAP 394

Pieter De Brievere heyft ghecocht jeghens **Michiel vander Querne**

een erfvelicke losrente van xvij pond parisis sjaers omme de somme van xxiiij pond grooten
vlaemsscher munte danof den voorseide voocht hem heift ghekendt vernoucht ende ten vullen
betaelt vanden voorsiede somme

medts dat hy met ghelicke somme de voorseide vooght ende hoirs ende naercommers zullen
moghen lossen de voorseide rente telkent alst hem believen zal naer rate van tyden
oplegghende den coop ende cours vanden voorseide rente metghaders daer te stellen up datter
eenighe waren –

*Inde akte worden nog enkele voorwaarden gesteld rond de betaling van deze som en dan gaat
men over naar de borgstelling:*

Hierinne verbonden drie ghemete drie vierendeel ix roeden landts ligghende inde

Licenthouck metten zuudtende an tlandt van **Pieter de Nuwelaere** up de strate - metter
westzyde aende kinderen van **Jan Cabelleau** – met oostzyde an tlandt van **Gilles van**

Graefsepe –

*Daarna volgende nog de gebruikelijke betalingsmodaliteiten dat men zowel met Philips als
met Karolusguldens kan betalen.*

Actum den xiiijde in sprockeke xvc veertich (1541)

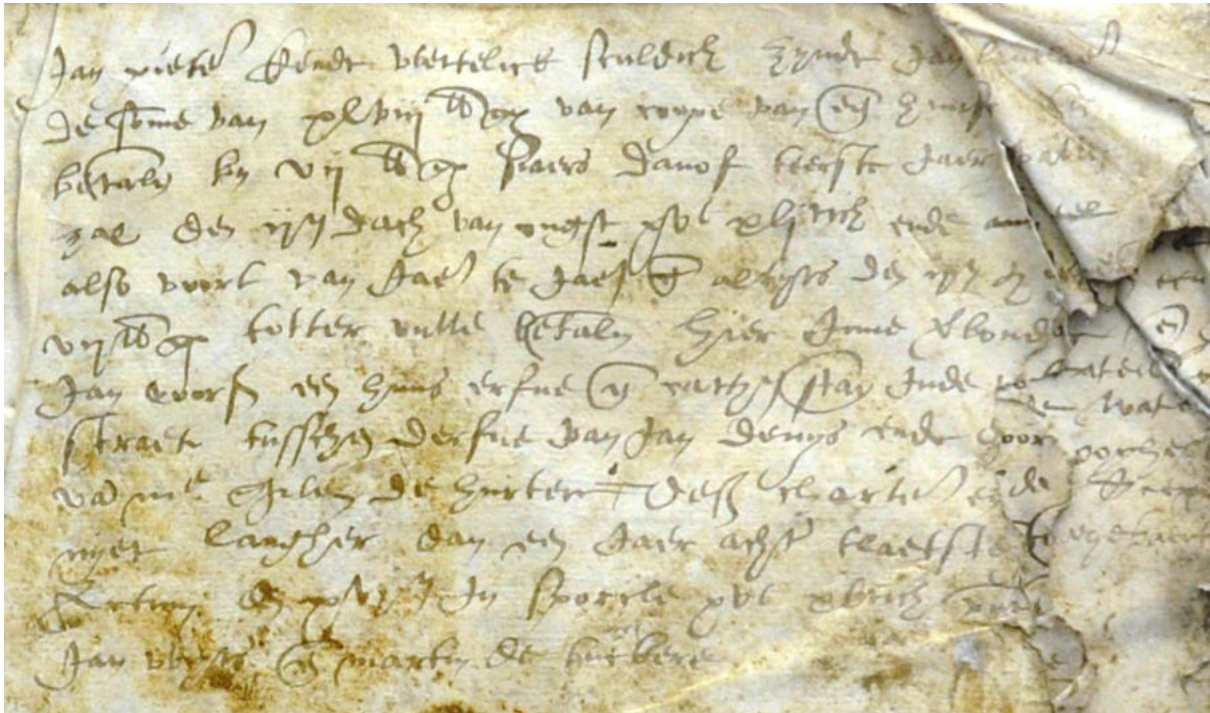
16 februari 1541 - Jan Pieter heeft een huis gekocht - SAP 394 – folio 6

Jan Pieter kendt wettelick schuldich zynde **Jan Lauwers**

de somme van xlvij pond parisis van coope van eenen huuse te betaelen by vij pond grooten
sjaers danof teerste jaer vallen zal den ijde dach van ougst xvc xlij tich ende also voort van
jaere te jaere altyts den vjde in sporkele vij pond grooten totten vulle betalinghe

⁶ De 'coude Ypermarct' – voor zover ik heb kunnen nagaan, vond deze plaats in de maand maart.

Hier inne verbonden by Jan voorseid een huus, erfve ende catheilen stande inde **Watewestraete**⁷ tusschen derfve van Jan Denys ende thuus van meester Jehan de Hurtere
Actum den xste in sporcle xvc xltich
Present Jan Wyts ende Maertin de Buckere

21 februari 1541 - Loys Hermyti heeft een deel van een huis gekocht – SAP 394 – folio 6

Loys Hermyti kendt wettelick schuldich zynde van **Pauwels van Simpol**

de somme van verthien ponden grooten vlaemsscher munte
van coope vande helft ende thalf vierendeel van een huuse ende cathelen metghaders thyleven
op dien helft vanden erfve ende tzelve huus twelcke de huusvrauwe van Pauwels voorseid
zaliger opde voorseide erfve –

staende tvoorseide huus opde **Noortstraete** daer Lauwys voorseid nu woondt tusschen derfve
van **Pieter Bamelaere ende Robert van Bethleen** –

ten payment hierna volghende –

te weten twee ponden grooten ter paesschen xvc xlj tich ende deerste vier jaeren daernaer
altys te paesschen xvij pond parisis ende voorts twee ponden grooten sjaers totten vulle
betalinghe

Vutgheweert tlaetste jaer twelck bedraghen moet boven de somme voorseid somme van ij
pond grooten noch x pond x schele de welcke zyn van huushuere die de voorseide Loys
schuldich was + *lyfcoop*

Hier inne verbonden tvoorseide huus metghaders alle tgoet – present ende toecommende –

Actum den xxj in sporckele xvc xl tich

Present keurheers Jacob de Hondt - Clays van Berghen

28 februari 1541 - Kathelyne geeft leningen – SAP 394 – folio 6 verso

⁷ Watewestraete = Watoustraat = de huidige Duinkerkestraat

Hierna krijgen we twee akten waarin telkens Kathelyne, de weduwe van Jan Lauwyck een lening geeft – de eerste aan Jan Stilte, de tweede aan Christiaen Crupemant.

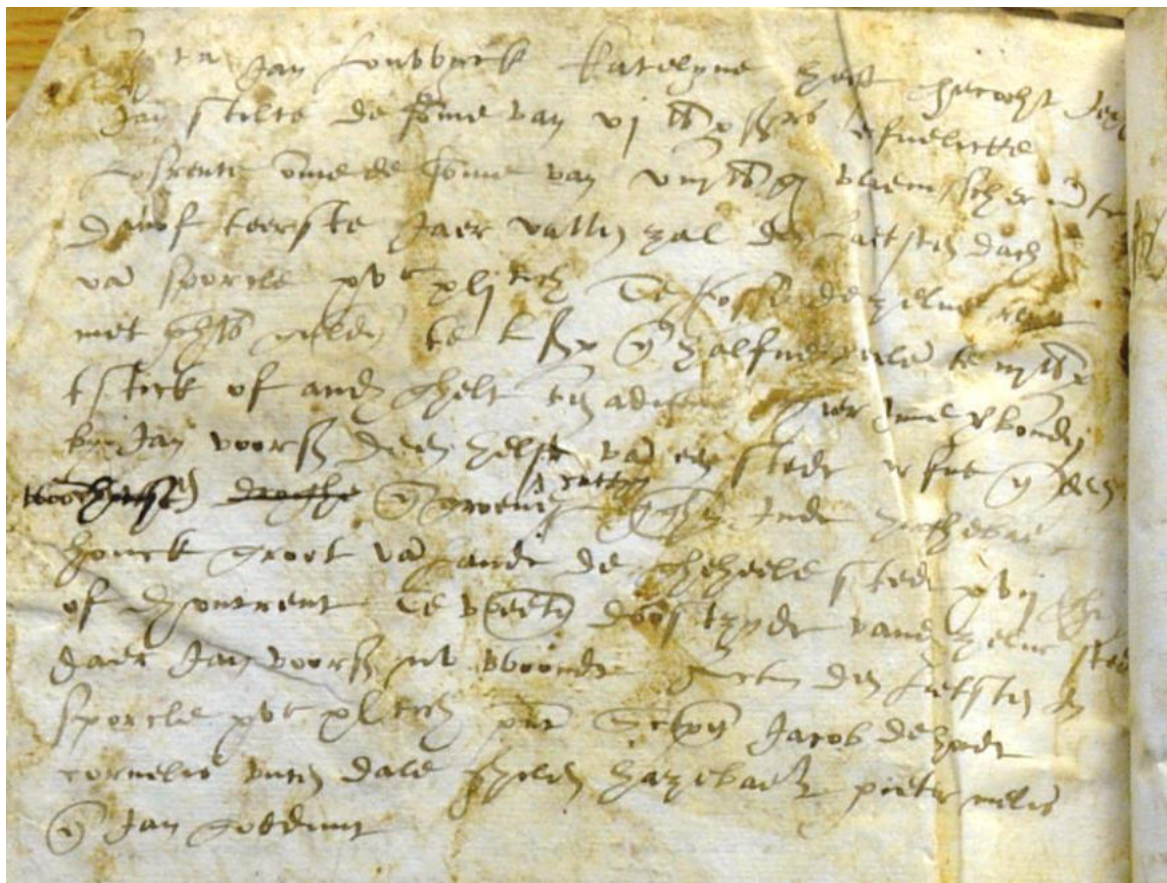
Relicta Jan Lauwers – Kathelyne – kendt gecocht
jeghens **Jan Stilte**

de somme van vij pond parisis sjaers erfelicke rente omme de somme van viij pond grooten vlaemsscher munte – danof teerste jaer vallen de laetsten dach van sporcle xvc xlj tich te lossen de zelve somme met Philipsguldens te l – 50 - schele parisis of ander ghelt ten advenante

Hierinne verbonden by Jan voorseid deen helft van een stede end erfve ende groene catheilen ligghende inde **Haghebaerthouck** – groot van landt de gheheele stede xvij roeden of daerontrent te weeten doostzyde vande zelve stede daer Jan voorseide nu woondt

Actum den laetsten in sporcle xvc xl tich

Present schepenen Jacob de Hondt, Cornelis van Dale, Ghilein Hazebaert, Pieter Melis ende Jan Godduut.

Relicta **Jan Lauwyck, Kathelyne**, heift ghecocht jeghens **Christiaen Crupelant**
de somme van xij ponden sjaers erfvelicke losrente omme de somme van xvj grooten Vlaemsscher munte –

danof teerste jaer vallen zal den laetsten dach van sporcle xvc xlj tich –
te lossen de zelve rente met philips gulden ten l schele parisis tstick of ander ghelt ten advenante

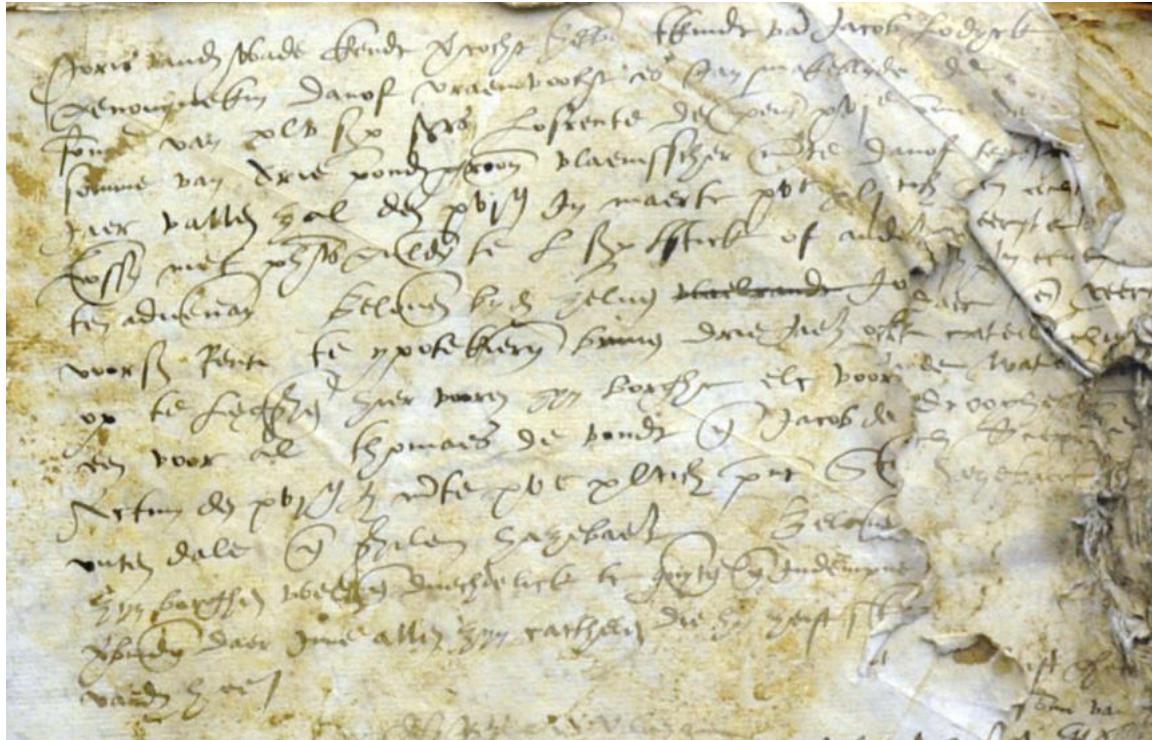
Hierinne verbonden byden zelven Christiaen twee huusen, erfve ende cathelen – staende deen an dander op **dYperstraete** – **commende achterwaert tot op de Meessenstraete** – doostzyde an derfve van Willem den Dammere

Actum den laetsten in sporcle xvc xltich

Present schepenen Jacob de Hondt – Dalaert – Hazebaert – Melis ende Diedeman

16 maart 1541 – Joris vande Waele neemt een lening op... SAP 394

De volgende akte, opgemaakt op de 16de maart 1541, kunnen we slechts een deel 'ont-letteren' gezien de 'gerafelde' staat van het papier.

Joris vande Waele kendt vercocht thebben tkindt **Jacob Loodyck Peronyneken** danof
vraemvooght es **Jan Masselis** –

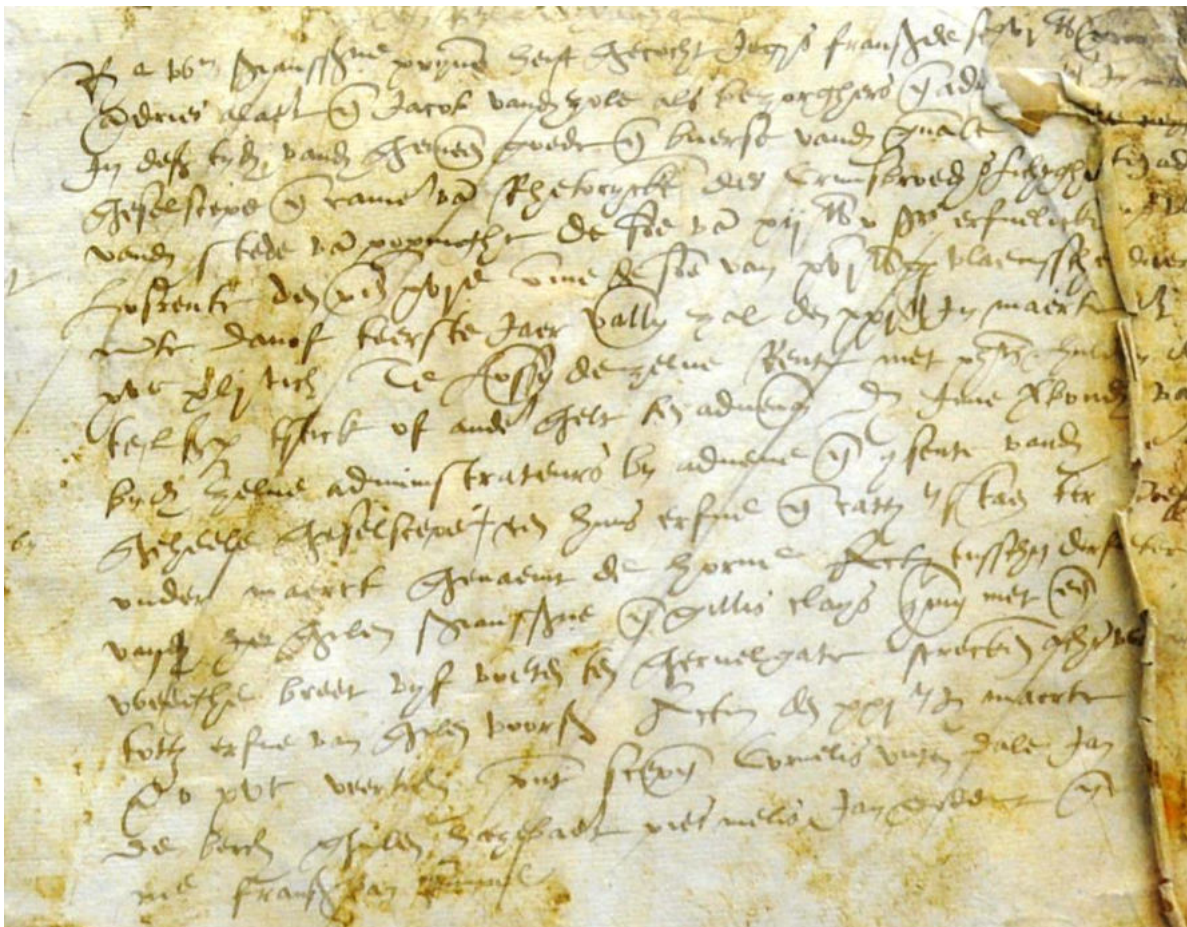
de somme van xlv pond parsiis sjaers losrente – de pennynck xvj – omme de somem van drie
ponden grooten vlaemsscher munte – danof teerste jaer vallen zal den xvj in maerte xvc xlj
tich - te lossen met philipsguldens te L – 50 - schele tstick of ander gelt ten advenante -
belovende byden zelven Joris vande Waele de voorseide rente te ypotekeren binnen drie
jaeren ofte cateielen op te legghen – hiervooren zyn borghe elck voor eenen en een voor al
Thomas de Bondt ende Jacob de ...

Actum den xvj in maerte xvc lxtich
present, schepenen

21 maart 1541 – De weduwe van Willem Serjanssone geeft een lening aan **de**
Kruisbroeders - De Hoorn – SAP 394 Folio 7 recto

Relicta Willem Serjanssone heift ghecocht jeghens **Franssen Petit, Andries Alart ende**
Jacob vander Zole als bezorghers ende administrateurs in dese tyden, vanden gHEMEENE
goede ende buerse vanden generale gheselscepe ende camer van **Rhetorycke des**
cruusbroeders ...vande stede van Poperinghe ,
de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte –
losrente den penninck xvj –

omme de somme van xvj pond vlaemsscher munte –
danof teerste jaer vallen zal den xxj in maerte sxvc xlj tich te lossen de zelve rente met
philipsguldens te l schele tstick of ander ghelt ten advenante –
daer inne verbonden byden zelve administrateurs - by consent van de gehele gheselscepe –
een huus, erfve ende catheilen stande **ter Ouder Marct** genaemt **de Horne** –
tusschen derfve van **Ghilein Sherjanssone** ende **Gillis Clays** –
commende **met eenen weeghel – breet vijf voeten – ter Gervelgate**⁸ – streckende totten
erfve van Ghilein voorseit
Actum den xxjste in maerte anno xvc veertich
Present schepenen Cornelis Vuten Daele – Jan de Berch – Ghilein Hazebaert – Pieter Melis –
Jan Godduut ende meester Frans van Simpol

24 maart 1541 – Pieter de Brieve geeft een lening aan Alaert de Groote – SAP 394

Pieter de Brieve heift gecocht

jeghens **Alaert de Groote** ende **Myncken** zyn wyf,

de somme van xij pond parisis sjaers – erfvelicke losrente

omme de somme van xvj pond grooten Vlaemsscher munte – danof teerste jaer vallen zal den
xxiiij in maerte xvc xlj tich –

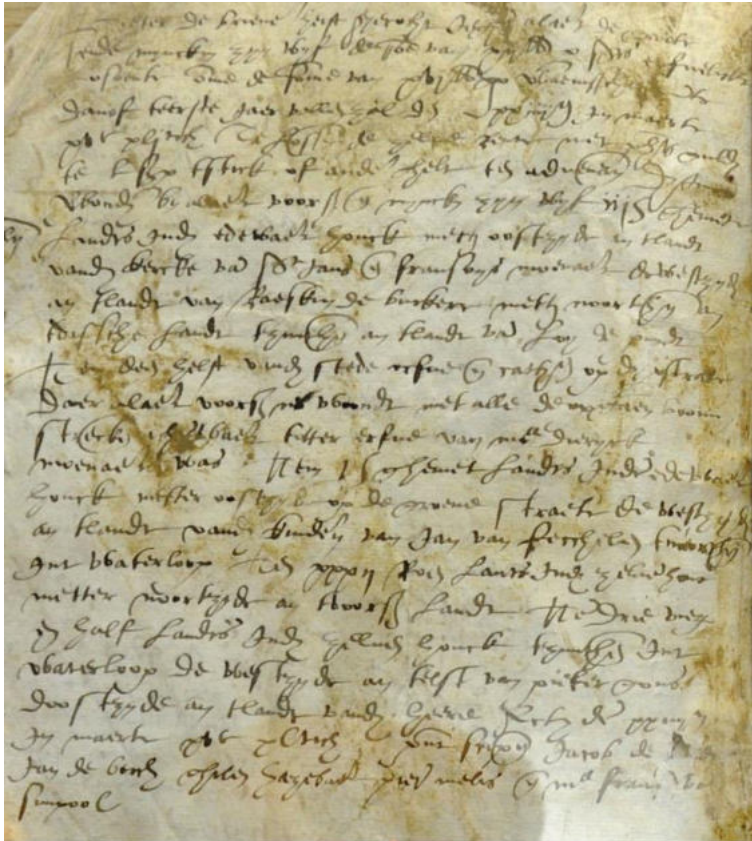
te lossen de zelve rente pet philipsgulden te L schele tstick of ander gelt ten advenante –

daerinne verbonden by Alaert voorseid ende Myncken zyn wyf iiij ghemeten landts inden

Edewaerthouck metten oostzyde an tlandt vande Kercke van Sint Jans ende Fransoys

⁸ Met de 'Gervelgate' hier, wordt de huidige Veurnestraat bedoeld

Moeraert – de westzyde an tlandt van Raesken de Buckere metghaders noorthende an tDisschelandt⁹ – tzuutende an tlandt van Loys de Pudt.

Item deen helft vande stede, erfve ende cathelen op de **Yperstraete** daer Alaert voorseid nu woondt met alle de upgaende boomen, streckende achterwaert totter erfve van meester Dieryck Moenaert

Item j ghemet landts inde Edewaerthouck metter oostzyde op de **Groene straete** – de westzyde an tlandt van de kinderen van Jan van Secchelen – t'noortende int waterloop

Item xxxij roeden landts idne zelve houck metter noortzyde an tvoorseide landt

Item drie vierendelen en half landts inde zelve houck – tzuudhende int waterloop – de westzyde an telst van Pieter Gons – doostzyde ant tlandt vanden heere

Actum de xxiiij ste in maerte xvc

xl tich

Present schepenen Jacob de Hondt – Jan de Berch – Ghilein Hazebaert – Pieter Melis ende meester Frans van Simpool.

Dezelfde 24ste maart 1541 heeft Clais Scherrier filius Gheys een lening gegeven aan Jan Metsu - maar door de slechts staat van die hoek van de register, kunnen we niet mee te weten komen.

31 maart 1541- Cornelis Godduut woont op de Overdam¹⁰ – SAP 394 –

Cathelyne de wedewe van Jan Lauwyck

heeft ghecocht jeghens **Cornelis Godduut ende Cathelyne** zyn wyf, de somme van Sjaers erfvelicke losrente omme de somme van xvj pond paris is vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den xxxj in maerte xvc xlj tich – te lossen de zelve rente met philips gulden te L schele tstick of ander ghelt ten advenante – hierinne verbonden by Cornelis voorseid ende Cathelyne zyn wyf een huus , erfve ende catheilen staende op **den Overdam** daer hy nu woondt – streckende van vooren ter straete **achterwaert tot inde Kerckepidt¹¹ van Onser Vrouwe** metten zuutzyde an derfve van vidua Jacob de Pape – de noortzyde an derfve van Frans de Varwer – ghelast in x schele sjaers den heere.

⁹ 't Disschelandt = het land van de Dis van Sint Bertin

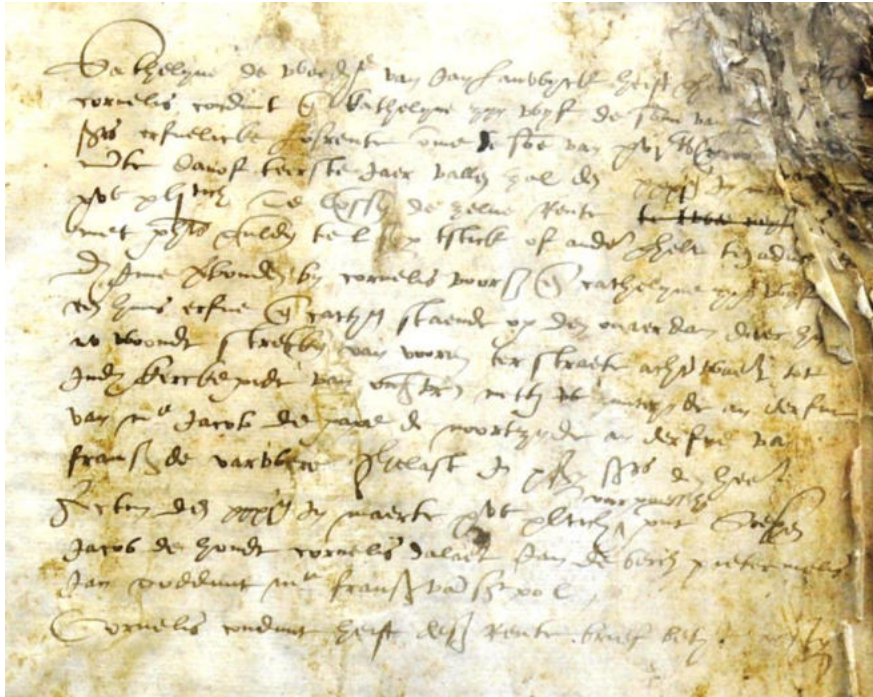
¹⁰ Overdam = de huidige Boeschepestraat

¹¹ De kerckepidt = de kerkeput = Waarschijnlijk een 'drenkplaats' of 'boerenput' gelegen kort aan de Onze Lieve Vrouwekerk – mogelijks op het 'kerkhof'.

Actum den xxxj in maerte xvc xltich

Present schepenen Jacob de Hondt, Cornelis Dalaert – Jan de Berch – Pieter Melis – Jan Godduut – meester Frans van Simpool

2 april 1541 - Jan de Croock heeft schulden – SAP 394 folio 8 verso

Jan De Croock kent
wettelick schuldich
zynde

**Kathelyne de wedewe
van Pieter de Nuwelare**
de somme van xxxiiij
pond parisis - dat van
goede loyale schult ende
coopmanschepe
ghereekent ghelt – te
betalen by vj pond
parisis sjaers danof dat
teerste jaer ende
payment vallen zal
tSint Jansdaghe¹²
vutganck van ougste¹²
xvc xlj tich ende also
voort alle jaere ende
telcker vuytganck ougste

totter vuller betalinghe van de voorseide somme

Hierinne verbyndende de zelven Jan alle zyn huuscathele, paerden ende waghē -

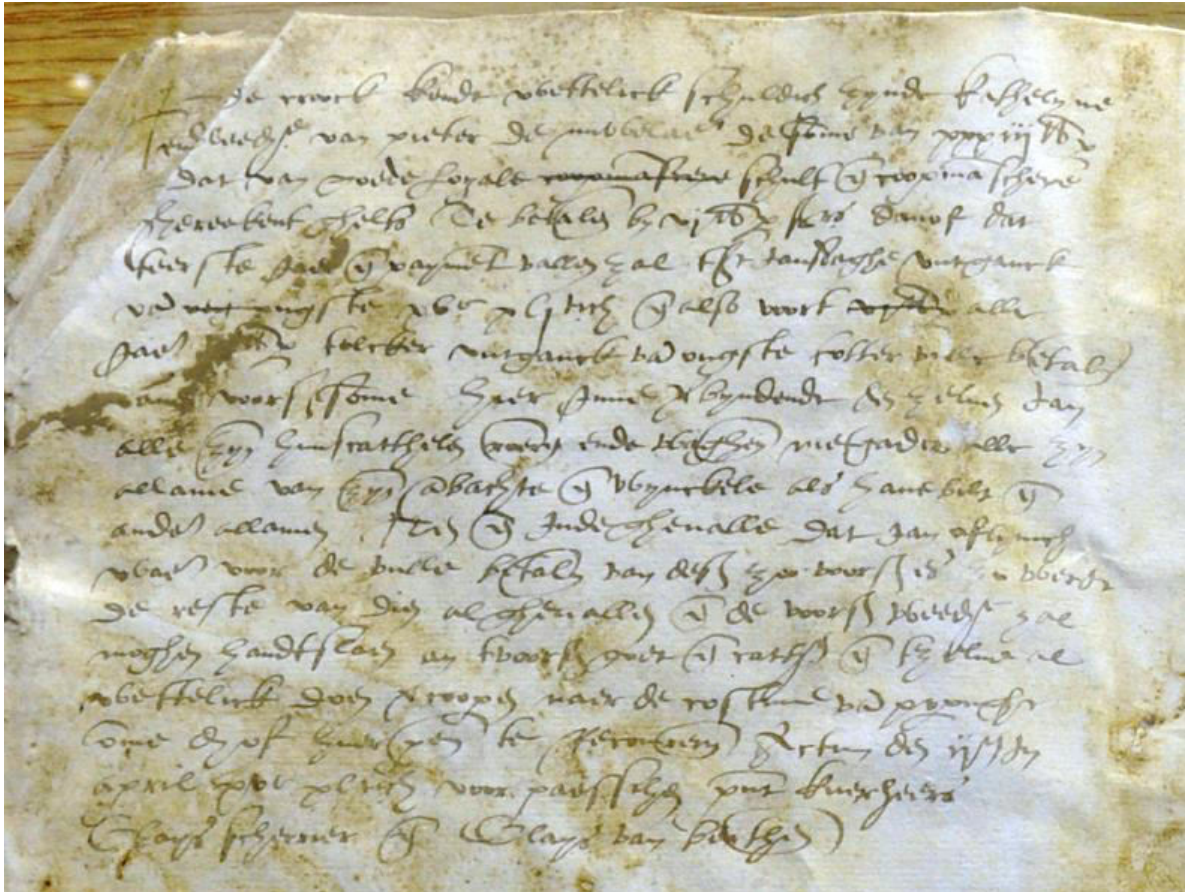
Metghader alle zyn allame van zynen ambachte ende wynckeles als **hanebilt**¹³ ende ander
allamen

¹² Ougst = augustus

¹³ **Hanebilt** - J. de Vries (1971), *Nederlands Etymologisch Woordenboek, Leiden*
aanbeeld en **aambeeld**, znw. o., mnl. *aenbilt*, *ānebelt*, *-bilt* (de vorm nnl. *-beeld* kan
beïnvloed zijn door het woord **beeld**), mnd. *anebelte*, *anebolt*, *ambolt*, oostfri., pomm. *nde*.
ambolt. — Mogelijk is de verbinding met lit. *bēldziū*, *bēlsti* ‘slaan, kloppen’, vgl. dan verder:
bout.

Daarnaast staan mnl. *anvilte*, *ānevilt*, westf. *ānefilt*, oe. *anfilte*, *anfilt*, *anfealt* (ne. *anvil*), en
ohd. *anevalz*, *anafalz*, dat FW 3 als grondvorm van nnl. *aanbeeld* beschouwen (dit zou de
anl. *b* hebben gekregen onder invloed van mnd. *ānebōt*, waarvoor zie verder); het 2de lid
van dit woord is te vergelijken met nzw. dial. *filta* ‘houwen, slaan’, vgl. lat. *pellō* (<
**pelnō*), oiers *ad-ella* (< **pel-nāt*) ‘bezoekt’ van idg. wt. **pel* ‘stoten, slaan’ (IEW 801); zie
verder nog: **vilt**. — Eindelijk is er nog een derde vorm: mnd. *anebōt*, *anbōt*, *ambōt*,
onfrank. *anabōt*, ohd. *anabōz* o. (nhd. *ambosz*), dat men verbinden kan met nnl. *bōten*, ohd.
bōzzan, mnd. *bōten*, oe. *bēatan*, on. *bauta* ‘stoten, slaan’, waarvoor zie: **bot 2**. — Er is geen
reden te denken aan een overname van lat. *incūs* bij *incūdo* ‘slaan, smeden’, vooral niet
omdat de smeedkunst reeds vroeg door de Germanen beoefend werd.

Item ende inde ghevalle dat Jan aflyvich was voor de vulle betalinghe van desen zoo voorseid is – zo wiert de reste van dien al ghevallen ende de voorseide wedewe zal moghen handt slaen an tvoorseide goet ende cathelen ende tselve al wettelick doen vercoopen naer de costume van Poperynghe omme danof haer penninghen te recouvreren
 Actum den ijden in april xvc xltich voor paesschen
 Present Keurheers Clays Scherrier eende Clays van Berthen.

4 april 1541- Jan Denys geeft een lening uit – SAP 1541 – Folio – folio 8 verso

Jan Denis heift ghecocht jehens

Nisen Quatghebuer ende Christine zyn wettelicke ghesellenede

De somme van xij ppond parisis sjaers losrente –

Omme de somme van zestien ponden grooten vlaemsscher munte want of het eerste jaer

ende payment vallen zal den iiijde in april xvc xltich van desen daghe in eenen jaere –

te lossen den zelve rente met philipsguldens ten L schele -

met karolusguldens te xl tich schele ende ander gouden ende zelveren ghelt ten advenante –

ende omme dit al deuchdelick te vulcommen –

zo verbinden de voornoemde Nisen ende Christine zyn wyf hierinne

een stede ende erfve met alle de catheilen – groene ende drooghe – daer up staende –

groot drie ghemete en half – palende metter westzyde ande stede van Jan Deberch – doestzyde

an tstedeken van Babre Roels

Item noch een stick zaeilants ligghende ande voornoemde stede ende erfve – groot een

ghemet en half metter oostzyde ande voorseide erfgrondt - metter westzyde an tlant van

Ghelein Hazebaert

Actum den iiijd in april xvc veertich voor paesschen

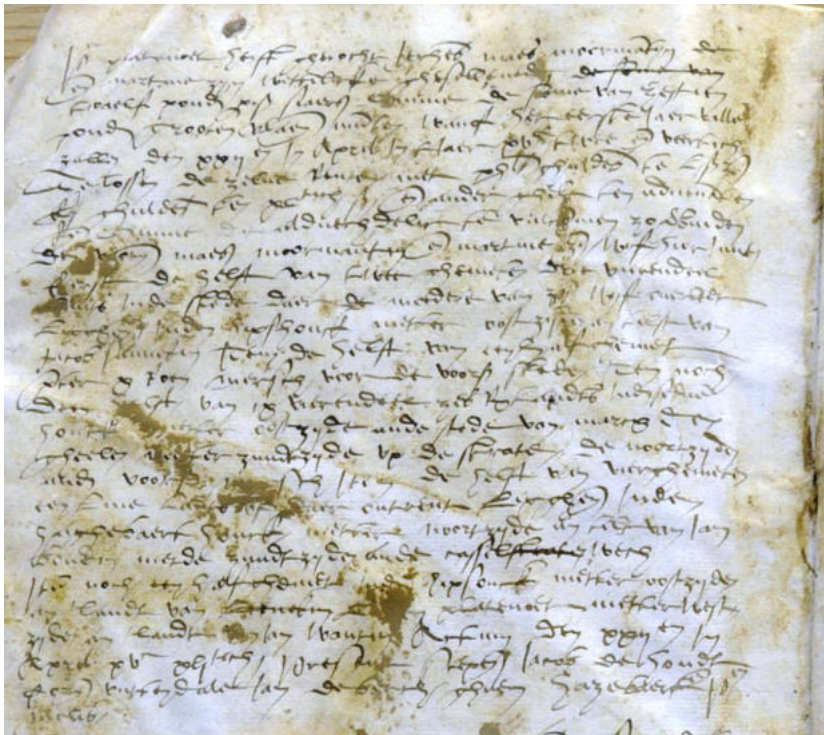
Present schepenen Cornelis Vutten Dale – Jan de Berch – Pieter Melis – Jan Goduut ende meester Frans van Simpol

6 april 1541 – De molenwal in de Lyssenthoeck – SAP 394 – folio 9

*De volgende akte in de register van de renten is van de 6de april 1541 en het is weer **Pieter de Briewere** die een lening geeft aan **Jan Metsu en Janeken** zyn wyf. Het kapitaal is 8 ponden grooten Vlaams. De akte is zo gehavend dat we alleen kunnen opmaken dat Jan Metsu als borg voor deze lening een aantal gemeten zaailand in **de Lycenthouck** voorop stelt. Daarnaast brengt hij nog een ghemet in, ligghende inden selven houck en dan nogmaals ix vierendeel lants inden zelve houck ghenaeamt **de ‘muelenwal’**.*

22 april 1541 – SAP 394 – Folio 9 verso

Pieter Platevoet heift ghecocht jehens **Maes Moermantyn ende Martine** zyn wettelike ghesellenede –
de somme van twaelf ponden parisis sjaers –
omme de somme van zestien ponden grooten vlaemsscher munte wanof het eerste jaer vallen zal den xxij in paril in tajer xvc twee en veertich
Te lossen de zelve rente met philipsguldens te L schele tstick ende karolusguldens ten xl tich schele ende ander ghelt ten advenante – daer omme dien al deuchdelick te vulcommen –
zo verbinden de voornoemde Maes Moerantyn ende Martine zyn wyf hierinne eerst de helft van twee ghemeten drie vierendeel lants inde stede daer de moeder van zyn wyf woont –
ligghende inden **Hipshouck** metter oostzyde an telst van Jacob Sannekin
Item de helft van een half ghemet preter¹⁴ x roeden **mersch** voor de voorseide stede
Item noch den helft van ix vierendeel zes roeden landts inden selve houck metter oostzyde ande stede van Marcs den Gheelen – mettter zuudzyde up de straete – de noortzyde aende voorseide meirsch

Item de helft van vier ghemeten een lyne lants oftedaer ontrent ligghende inden **Haghebaerthouck** metter nootzyde an telst van Jan Boudein met de zuudtzyde ande

Casselwech

Item noch een half ghemet inden **Hipshouck** metter oostzyde an tlandt van Lincken Platevoet metter westzyde an tlandt van Jan Wanten

Actum den xxij in april xvc xlij tich

Present schepenen Jacob de Hondt – Cornelis Vutten Dale – Jan de Berch – Ghelein Hazebaert filius

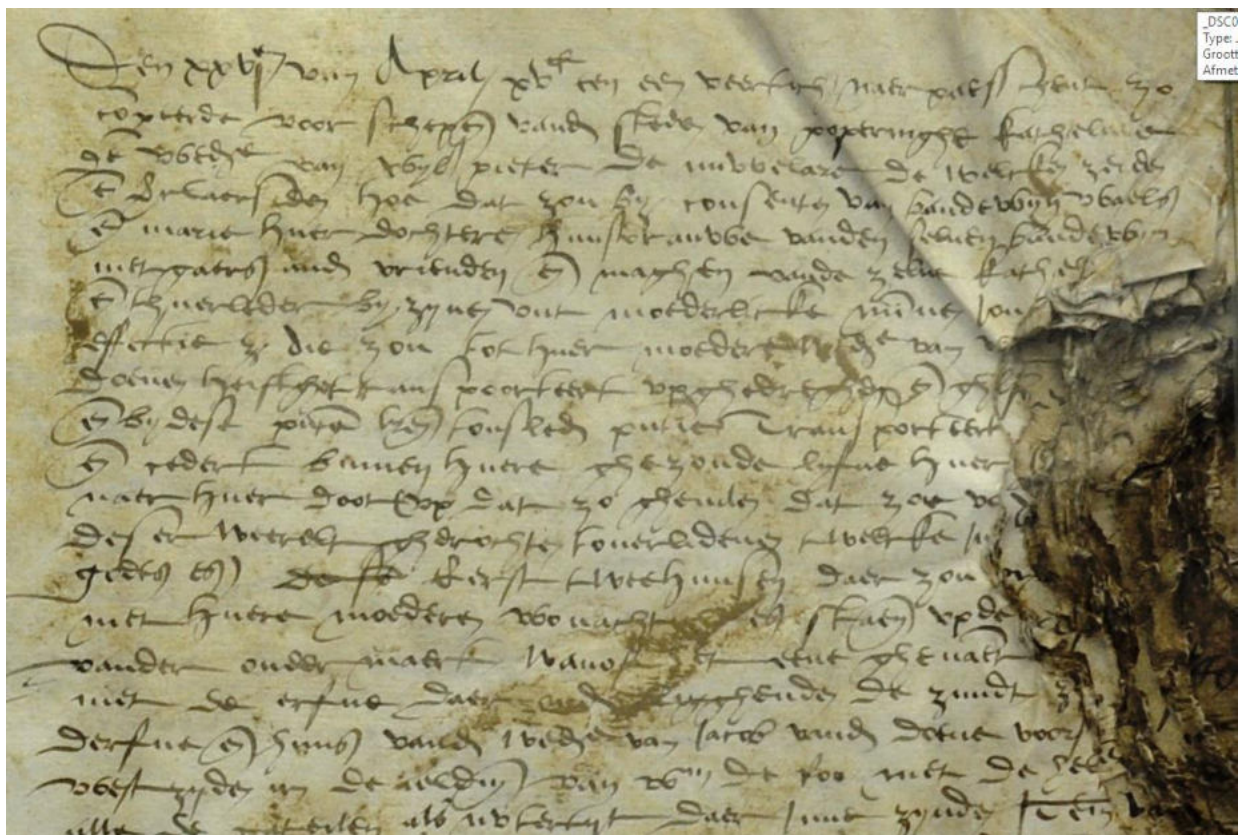
¹⁴ Preter = met vermindeirng van...

Jacobs.

*Diezelfde dag – op de 22ste april – na pasen – geeft **Pieter de Brieuwere** een lening aan **Passchier Dobbele d'oude en Kathelyne** zyn wyf van 16 ponden grooten Vlaams – daarvoor verbinden ze een 'stede, erfve ende cateelen ligghende op de **Casselstraete** – metten oostzyde an **tleen straecken** ende metter westzyde an tlandt vanden heere – de noortzyde an tlandt van Jan van Bethelem.*

26 april 1541 – Uit moederlijke minne, jonste ende affectie – SAP 394 – Folio 10

Den xxvj van april xvc een veertich naer paesschen – zyn ghecompareert voor schepenen van deer stede van Poperinghe **Katheline de wedewe van wylen Pieter de Nuwelaere** – de welke zeide ende verslaersde hoe dat zou by consente van **Baudewyn Waels ende Marie** haer dochtere – huusvrauwe vanden selven Baudewyn metgaders vande vrienden ende maghen vander zelve Kathelyne ende thuerliedder by zyne,
vut moederlicke minne, jonste ende affectie – die zou tot huer moedere – wedewe van wylen Jacob vander Doene – heift ghetransporteert
Ende by dese presente letteren Transporteert ende cedeert ... naer huer doot ...
Eerst twee huusen daer zou woondt met huere moedere wonachtig is – staende upde ... zyde vanden **Oude Maert** wanof heteene ghenaeckt met de erfve daer mede ligghende – de zuudtzyde an derfve ende huus vande wedewe van Jacob vander Doene voorseid - de westzyde an de aeldynghen van Willem De Roo met de zelve huuse ende alle de catheilen als nu tertyt daer inne zynde

Ten minste metgaders in goet reffectie de zelve huusen te houdene ende renten daervut gaende zy jaerlicx te betaelen

Item noch **een wee**¹⁵ metter **ommelhove**¹⁶ daer in ligghende – groot vier ghemeten of daer ontrent metter oostzyde an tlandt van Jan van Stegghele – de zuudtzyde an **tleen van Jan Pickhavet** – de noortzyde an tlandt van **Alaert de Grootte**

Item noch twaelf ghemeten lants aen een ligghende metter **westzyde an de schipvaert** – **tnoortende** ande **boomeloose pyt**¹⁷ – oost ende zuudt an tlandt van **Fransis Widoot**

De 'Bomeloze pit' – is de beek die momenteel de Robaartbeek wordt genoemd. De noord-zuid bepaling is ook voor dit stuk wat disutabel. We zien hier op het kaartje van de atlas van de buurtwegen – anno 1841 – de vaart of de Schipvaart, waar de Robaartbeek in loopt. We zien ten 'zuiden' van dit punt eerst een 'sentier' of dreef lopen en dan verder de weg van Popeirnge naar Elverdinghe – toentertijd de Bruggeweg genoemd.

Item noch zes ghemeten landts ligghende inde **Edewaerthouck** in diverse perseelen – eerst twee ghemeten landts of

daer ontrent ghemeenen met Alaert de Grootte metter oostzyde an tlandt van Jan Schurlens, tsuudende an Jan Quernen – toostcant ande kinderen van François Coppen

Item noch twee ghemeten streckende metter westcant ande kinderen van Jooris vander Werne – doestcant an derfve van Bavo van Caselle – tnoortende ande hofstede van Mael Anchiel

Item een vierendeel lants lighende in derfve van Boudewyn de Schildere

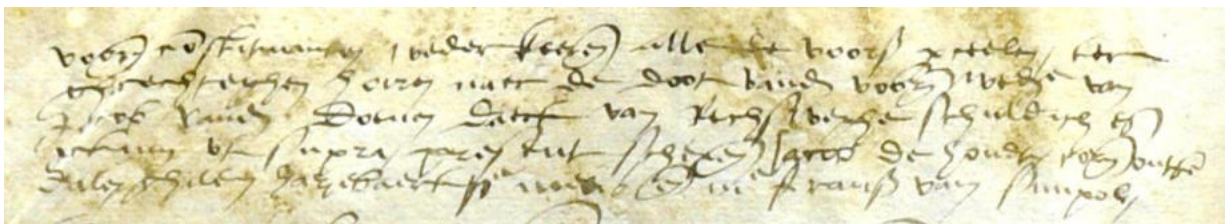
Item noch een ghemet lants d'oostzyde an tlandt van dhoirs ende aeldinghen van **Jacques de Rupele** – de westzyde an tlandt van Jan van Stegghele – tnoortende an tvoorseide hommelhove

Item omme te vuldoenen vande voorzeide zes ghemeten noch een ghemet lants streckende metter oostzyde an tlandt van Jan van Stechghelen – tnoortende upde twee voorseide – de westzyde an tleen van Adriaen Pil

Zonder de zelve perselen te moghen belasten, berenten, vercoopen ofte eenichsins te benieuwen boven dat belast rente voer de doot vanden voorseide constituenten – anders keerende alle de voorseide perceelen naer de doot vande voorseide wedewe van Jacob vander Doene daert van rechtsweghe schuldich es.

Actum ut supra

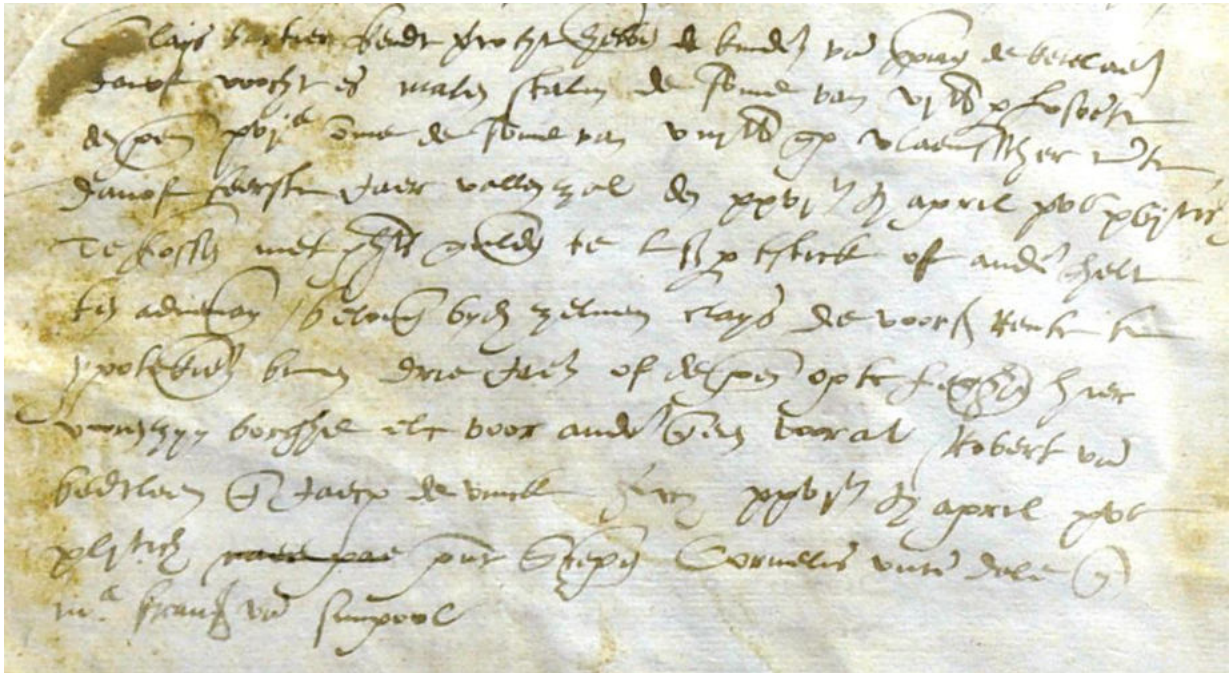
Present schepenen Jacob de Hondt - Cornelis Vutter Dale – Ghilein Hazebaert – Pieter Melis ende meester Frans van Simpol.

¹⁵ Wee = weide

¹⁶ Ommelhove = homelhof = hopveld

¹⁷ Boomeloze pit = Bomeloze Putbeek = dde huidige Robaartbeek

Clays Bortier kendt vercocht hebbende de kinderen van **Christiaen de Ketelaere** danof
voocht es **Malen Stalin** de somme van vj pond parisis losrente – den penninck xvj –
omme de somme van viij pond grooten vlaemsscher munte
danof teerste jaer vallen zal den xxvj in april xvc xvj tich te lossen met philips gulden te L
schele parisis tstick of ander ghelt ten advenante
Belovende by den zelven Clays de voorseide rente te ypothekeren binnen drie jaeren of de
penninck op te legghen hier vooren zyn borghe elc voor andere ende een voor al – Robert van
Bedtlem ende Jacop de Vinck
Actum xxvj in april wvc xlj tich
Present schepenen Cornelis vutten Dale ende meester Frans van Simpol

Kaerle de Nuwelaere kendt wettelick schuldich zynde **Frans Olivier doude**
de somme van xxjx pond viij schele iij deniers grooten
reste van coope van eenen stede, erfve ende catheilen – drooghe ende groene –
ligghende inden **Hamhouck** daer Frans voorseid nu woondt –
te betalen den ijde in april eerst payment int jaer xvc xlj tich
Hierinne verbonden by Kaerle voorseid de voornoemde stede, erfve ende catheilen
metghaders alle zyn goet – present ende toecommende –
Desen charter¹⁸ en ghedient nyet langher dan een jaer naer dat tlaetste payment ghevalen es
Actum den xxvj in april xvc xlj tich naer paesschen
Present kuerheers Jan Wyts, Maerten de Bucker

¹⁸ Charter = acte

Ook de volgende akte in het register van de renten kan niet volledig gelezen worden gezien de flinke hap uit het blad.

*Wel kunnen we nog uitmaken dat het **Kathelyne de weduwe van Jan Lauwyck** is die een lening geeft aan **François de Snepe** en dit voor een kapitaal van 16 pond grooten vlaams . Frans de Snepe geeft eerst een stuk land van anderhalf gemet in borg, land dat gelegen is in de Lyssenthoek oost van **het Leenestraatje**. .*

Daarna zijn er nog stukken grond in de Wipperhoek, waarvan één langs de molenwal ligt van de molen van Abele.

Daarnaast zijn er nog gronden liggende in Edewaarthoek en in de Hagebaarhoek.

2 mei 1541 – Clais vander Doene geeft een lening aan Willem Looten en Soike – Rentens SAP 394 – Folio

Clais vander Doene heeft ghecocht jehgens **Willem Looten filius Willems ende Soike** zyn wyf – de somme van iij pond parisis sjaers erfvelicke losrente – den penninck xvj – omme de somme van twaelf ponden grooten vlaemsscher munte danof het eerste jaer vallen zal den ... *niet ingevuld* ... in meye xvc xlij ende also voort van jare te jare totten loss inghe van dien – te lossen de selve rente met philipsguldenen te L schele – Karolusgulden te xl tich schele parisis tstick – ofte ander ghelt ten advenante daer inne verbonden by Willem voorseit ende Stinen zyn wyf – allereerst v vierendeel lants ligghende inde **Edewaerthouck** metten westzyde ande dreve, mette noorthende an tlandt van Clais de Berch, ghelast met xij schele parisis sjaers den heere Item den helft van iiij ghemet een vierendeel lants ende v roeden lants inden Haghebaerthouck inden **Docke Bile**¹⁹ metter westzyde an tlandt van Chrisitaen de Hurtere – metter oostzyde an tlandt van Jacob Looten, de westzyde vanden bilk Item ij linen viij roeden lants inden selven houck, streckende oost ende west – metter zuudtzyde an tlandt van Clais Halfmaerten, metter noordtzyde an tlandt van Andries Gilles Item onderhalf ghemet iiij roeden lants inden **Edewaerthouck** jehgens over **de Baroen**²⁰ – ande noortzyde - ande **Yperstrate** metter westzyde an tlandt van Joos Schevele – ghelast met xlvij schele parisis den disch van Sinte Bertins Item den helft van een ghemet preter vij roeden lants inde stede daer Jan vander Werne nu woondt metter groene catheilen daer up staende

¹⁹ Met het toponiem ‘**Dokke bile**’ weten we geen blijf. Het woord ‘dokke’ roept bij ons niet meteen een specifieke betekenis op dat we zouden kunnen koppelen aan een ‘bilk’ of verhoogde en omsloten ‘weide’. Als we WNT raadplegen vinden we ook niet meteen een betekenis die hie van toepassing kan zijn, met uitzondering misschien van ‘4. Een spel spelen, daarin bestaande, dat men een aantal boomen, met een kolfbal, in zoo weinig worpen mogelijk zoekt te raken (DE COCK en TEIRL., *Kindersp.* 2, 139 [1903]).

²⁰ Baroen – WNT – — vroeger meest in den vorm BAROEN —, znw. m., mv. *baronnen*. Overgenomen uit het Fransch. *Mnl. baroen* (VERDAM 1, 586), later met den jongeren vorm van het Fransche woord in overeenstemming gebracht, maar toch als een Nederlandsch woord uitgesproken, echter met behoud van den klemtoon op de tweede lettergreep. Volgens KÖRTING (n°. 1060) is het thans bewezen, dat het Romaansche woord inderdaad komt van *lat. baro*, dat in de classieke taal een *domoor* beteekent, en in het Romaansch werd gebruikt voor “legerknecht”, daarna voor “sterke, dappere man” of “man” in het algemeen. Doch anderen houden *fr. baron* voor een term van Germaanschen oorsprong: reeds het *Ohd.* heeft *baro*, man (zie KLUGE), en dit *baro* wordt door UHLENBECK (*Beitr.* 19, 329) in verband gebracht met onr. *berjask*, strijden. Het woord zou dan eerst een *krijgsman*, daarna een *strijdbaar*, een *vrij man* beteekend hebben.

Actum den iijde in meye xvc xlj tich

Present schepenen Jacob de Hondt, Cornelis Vutten Dale, Jan de Berch, Ghylein Hazebaert ende Pieter Melis.

In het 'Kruidwoordenboek' van Deken De Bo vinden we het woord 'Dokke' terug.

Daarin stelt men dat 'Dokkewortel' een wilde plant is die ook 'peerdezurkel' geheten wordt. In het Engels is het ten andere 'dock'. Linjeus noemt de plant Rumex en in het Vlaams wordt ze ook 'peerdick of Wilde Surckel' genoemd.

In de 'Dodoens' van het jaar 1608 vinden we daarover het volgende:

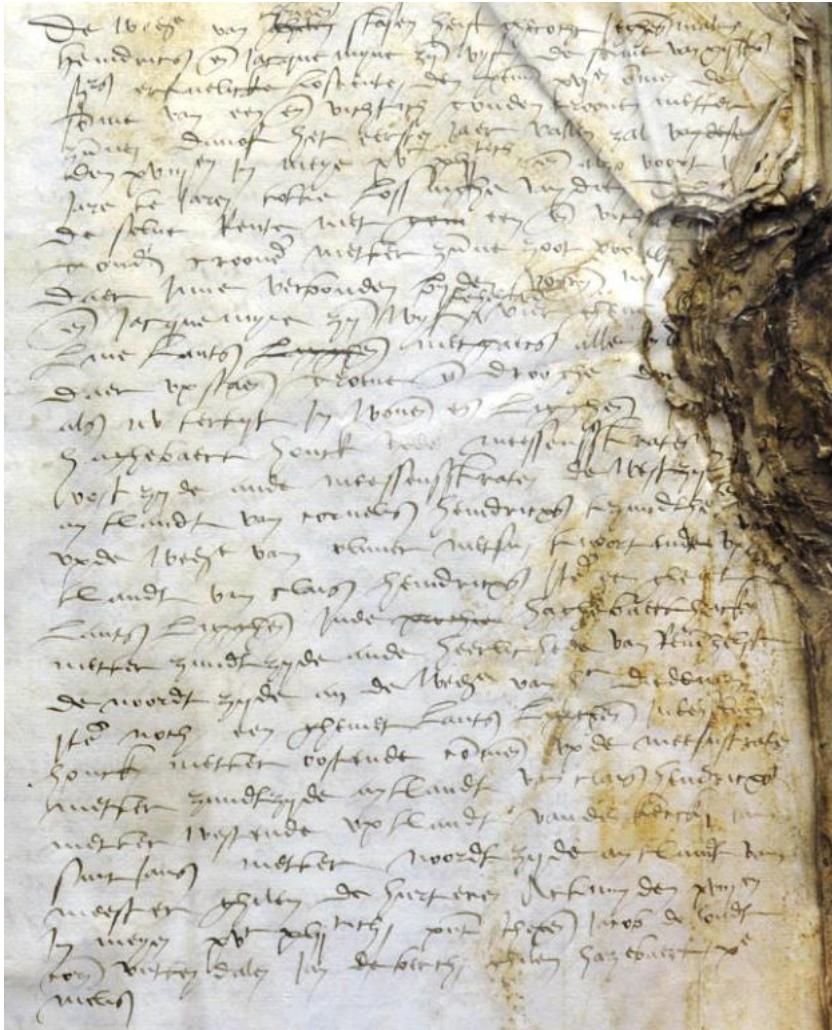
Wt een gantleij ander ende verscheyden gewas.
¶ Aert, Cracht ende Werckinge. Al dese
crupden hebben eenige coude eygentheyt in heur:
dan sommige soorten en zijn niet seer/maer alleen
matelijcken coudt/sommige zijn couwer. Dij ver-
droogen alle gader oock merckelijck ghenoech/doch
niet alle even seer ende sterckelijck.
De bladeren van alle dese crupden/ghesoden en
voor spijs oft moes ingenomen/maeken den buyc
weeck/ ende veroorsaeken eenen saechten camer-
ganck. Twelck den Poet Horatius (Sermonum
lib.2.Satyra 4.) betuygt/ seggende/ Indien iemant
den buyck te hard heeft. die sal de bladeren van La-
pathum oft Patich mogen gebuycken: in Latijn
Et Lapathi brevis herba, dat is Het royt cruyt van La-
pathum: waer mede hij verstaet de bladeren die
gepluct zijn eer dat den steel wtgesproten is: want
dan zijn de bladeren van dese crupden alderbe-
quaemste om eten/ende op heur malschte.
De bladeren van Patich herseelen met enigen

Al deze kriuiden hebben eenige coude eygentheyt in huer – van sommige soorten en zyn niet seer, maer alleen matelijcken coudt – sommige zijn couwer. Bij verdroogen alle gader oock merckelijck ghenoech, doch niet alle even seer ende sterckelijck.

De bladeren van alle dese cruyden – ghesoden ende voor spijs oft moes ingenomen, maeken den buyc weck ende veroorsaken eenen saechten camerganck. Twelck den poet Doratius betuygt – segghende – indien iemant dne buyck te hard heeft – die sal de bladeren van lapathuin oft patich mogen gebnruycken.

18 mei 1541 – Op de Mesenstraat – SAP 394 – Folio 12

De wedewe van **Christiaen Stasen** heift ghecocht jegahens **Malen Hendericx** ende **Jacquemyne**, zyn wyf,
de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente,
den penning xvj –

omme de somme van een en vichtich ponden grooten metter zynnen – danof het eerste jaer vallen zal den xvijde in meye xvc xlij tich ende altyt voort van jare te jare – totte lossinghe van dien – ... daerinne verbonden byden voornoemde Malen ende Jacquemyne zyn wyf – vier ghemeten metgaders alle de cathelen daer up staende – groene ende drooghe - als nu ter tyt in woonende es ligghende inde **Haeghebaerthouck upde Meessenstraete** oostzyde ande Meessenstraete - De westzyde an tlandt van Cornelis Hendericx – tzuudhende upde wedewe van Oliver Metsu – tnoortende up tlandt van Clais Hendericx Item een ghemet lants ligghende inde Haghebaerthouck metter

zuudtzyde ande heerlichede van Reninghelst – de noordtzyde an de wedewe van sieur Diedeman

Item noch een ghemet lants liegghende inden selven houck metter oostende commende opde Meessenstraete - metten zuudtzyde an tlandt van Clays Hendericx – metter westende up tlandt vande **kercke van Sint Jans** - metter noordtzyde an tlandt van meester Ghilein de Hurtere

Actum den xvij de in meye xvc xlijtich

Present schepenen Jacob de Hondt, Cornelis vuten Dale – Jan de Berch – Ghilein Hazebaert – Pieter Melis

23 mei 1541 – Jan Denys geeft een lening aan Bouden en Jacquemyne – SAP 394

Jan Denys

heift ghecocht jegahens **Bouden Pinendt ende Jacquemyne** zyn wyf, de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van achte ponden grooten Vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den xxijste in meye xvc xlij te lossen

De zelve rente met philipsgulden te L schele parisiststick of ander ghelt te advenante

Dies mach de voorseide Bouden, zyn wyf oft hoirs ende naerkommers lossen de zelve renten tween reysen

Hierinne verbonden by de voornoemde Bouden ende zyn wyf een ghemet landts preter x roeden of daerontrent – ligghende inden **Lyssenthouck ghenaeamt den Hazebilck** metgaders noerdthende an tlandt van Jan Schonaert, de westzyde an tlandt van Adriaen van Hille

Item noch een ghemet of daerontrent ligghende inden zelven houck metgaders westhende op **de Dasdreve** – toostende an tladnt vande kinderen van Kaerle Chrispiaen –

Dies heift Bouden voorseide dese brief betaelt

Actum den xxijde in meye xvc xlj tich

Present scepenen Cornelis vuten Dale – Ghelein Hazebaert – Pieter Melis – Jan Godert ende meester Frans van Sint Pol.

1 juni 1541 – Christiaen de Groote geeft een lening aan Jan de Reckemaeker en Fransine – SAP 394
--

Christiaen de Groote heift ghecocht jeghens **Jan de Reckemaeker ende Fransine** zyn wyf, de somme van twaelf ponden parisis sjaers erfvelicke losrente omme de somme van zestien ponden grooten vlaemsscher munte

danof het eerste jaer vallen ende verschynen zal den eersten van wedemaent²¹ xvc xlij tich

Te lossene de selve rente met philipsgulden te L schele ende carolusghulden te xl tich schele parisis

Elcke stick ende ander ghelt ten advenante

Hierinne zy verbinden de voorseide Jacob ende Fransine zyn wyf

een hofstede erfve ende cathelen alzoot ghestaen ende ghelegghen es op **d'Yperstraete** daer hy Jacob al nu ter tyt is woonende met de zuudtzyde op **Reckhofstraetken** – mette westzyde inde beke ende met ... zyde in derfve vande kinde van Clais van Burgues

Actum den eersten in wedemaent xvc xlj tich

Present scepenen Jacob de Hondt, Jan de Berch, Pieter Melis, Jan Goduut ende meester Frans van Simpol

Ook hier leggen we de Atlas der buurtwegen voor om deze plaats te bepalen. Ook hier is de 'noord – zuid' bepaling alleszins niet perfect. Toch denk ik dat we mogen concluderen dat het hier de 'westelijke' hoek betreft van de Ieperstraat met het Rekhofstraatje.

²¹ Wedemaand = juni

Jan Brant kent wettelick schuldich de weedewe De Reckemaker de somme van xxvij pond grooten vlaemsch

reste vande coope vande hommele ende de perssen van Willem Scrolinck ende van coop van twee ... ?... te betaelen den ix in weedemaent²² xvc xlij tich

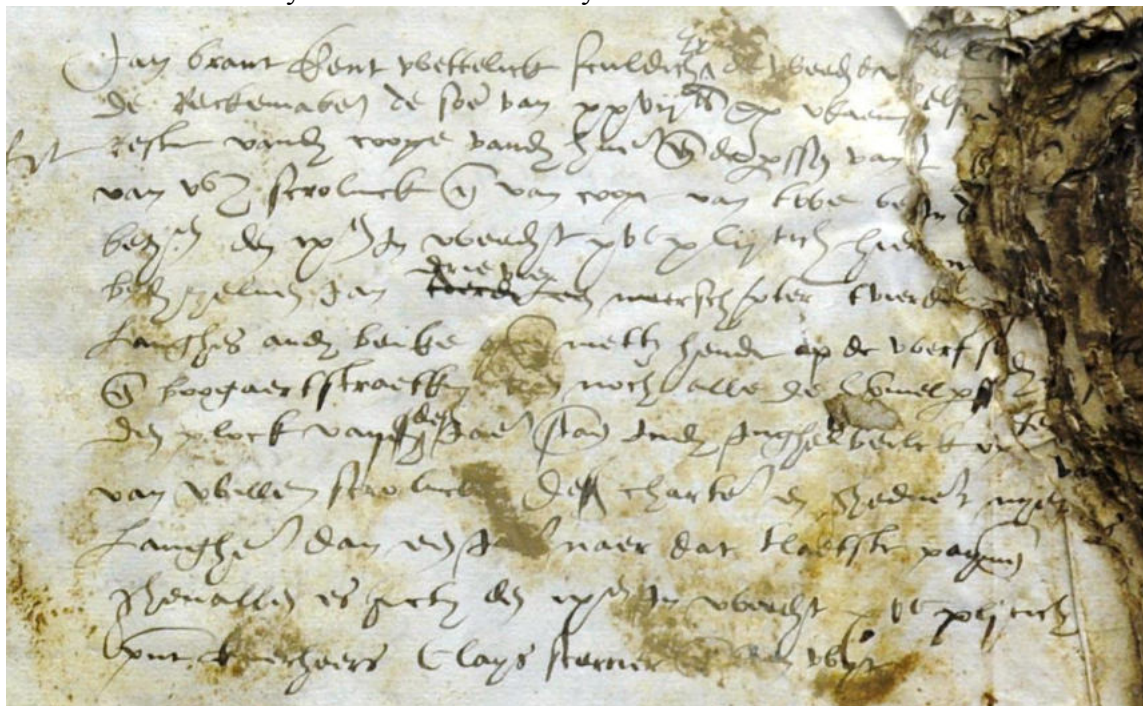
Hierinne verbonden by den zelven Jan drie vierendelen meersch preter tvierde ... ? ... langhs ande beke ende metten hende opde **Werfstraete ende Boogaertstraetken** ende noch alle de wulghen

ende de plock vande jare stande inden Inghelbilck op derfve van Willem Scrolinck .

Desen chaerter en gheduert nyet langer dan een jaer naer dat tlaetste payment ghevalen es

Actum den ix in weedemaent xvc xlij tich

Present kuerheers Clays Scerrier ende Jan Wyts

De 'Inghelbilk' is de 'bilk' of het 'beluik' dat achter de kromming of de 'ingel' van de Bommelaarsbeek ligt.

Momenteel staan hier de appartementen van 'de oude kliniek' op.

15 juni 1541 – Pieter Platevoet geeft een lening aan Jan Masselis – SAP 394 – folio 13 verso

Pieter Platevoet als voocht vanden kinde van Jan Masselis filius Willem

Heift ghecocht jeghens Jan voorseid ende twyf de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicke

losrente ende dat omme de somme van viij pond grooten vlaemsscher munte

²² Wedemaand = juni

Danof teerste jaer vallen zal den xvde in wedemaent xvc xlij tich –
Te lossen de zelve rente met philipsgulden te L schele parisis tsticvk of ander ghelt ten
advenante -

Hierinne verbonden by **Jan voorseide ende Magdaleen** zyn wyf
een stede, erfve ende cathelen ligghende inden Wipperhouc daer hy Jan voorseit nu woont –
groot van lande j, 5 ghemet L roeden –

doostzyde an tlandt vande kinde van Roelant Quatgebuer – tnoorthende **an de
Betunestraete** – de westzyde an tlandt van tkindt van Joris Ryssen –

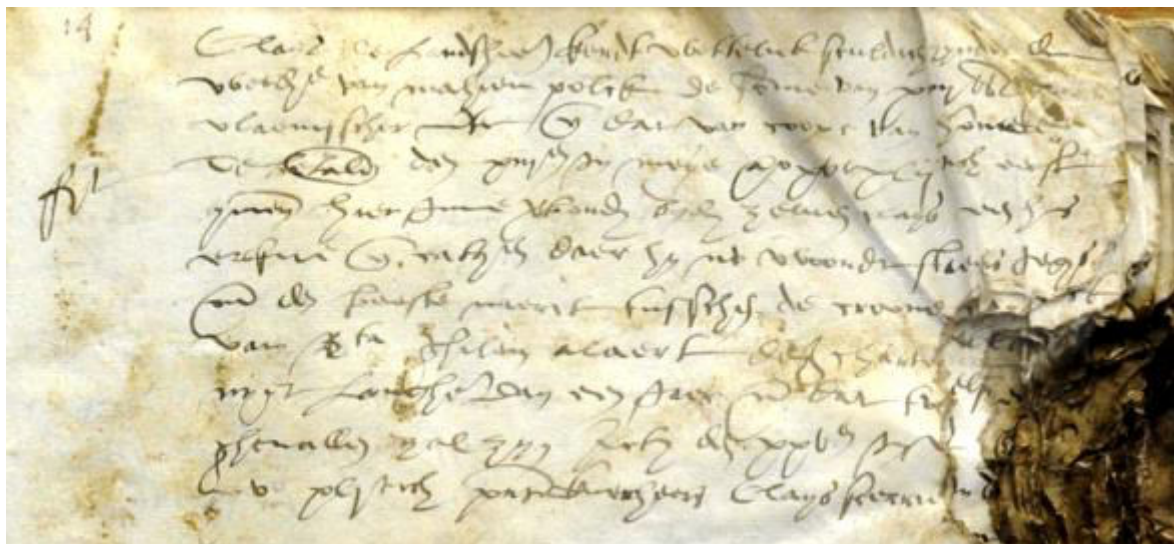
Item den helft van drie vierendeel landts inden zelve houc metten nortzyde ande voorseide
stede – de zuutzyde an tlandt van Clays Lauwyck

Item 1,5 ghemet L roeden landts inden zelve houc – de noortzyde an tlant van Jan Fierin – de
zuutzyde an tlandt vanden kinderen van Maerten de Brauwer – twestzyde an tlandt vande
kinderen van **Roelandt Quatgebeur**

Actum den xvde in weedemaent xvc xlij tich

Present schepenen Jacop de Hondt, Jan De Berch, Ghelen Hazebaert, Jan Gopdduut ende
meester Frans van Simpol

25 juni 1541 – Clais de Landsheere woont langs de Croone - Folio 14 recto – Zie ook

Clais de Landsheere

kendt wettelick schuldich zynde de wedewe van **Mahieu Polck**

de somme van xiiij pond grooten vlaemsscher munte

ende dat van **coope van hommele** te betaelen den xijde in meye anno xvc xlij tich
eerstcommende

hierinne verbonden byden zelve Clays een huus, erfve ende cathelen daer hy nu woont
staende **jeghensover de Beestemaerct** tusschen **de Croone** ende het huus van relicta Ghilein
Alaert – desen chaerter es niet langher dan een jaer *nadat hij een jaer* ghevallen zal zyn

Actum den xxvste in wedemaent anno xlij tich

Present ceurheers Clays Scherrier

27 juni 1541 Christoffel vanden Lande geeft een lening aan Lauwyck en Pronen – SAP 394 -
--

Chrystoffel vanden Lande heift ghecocht jeghens **Lauwyck Stoffelen ende Pronen** zyn wyf
– de somme van zesthien ponden parisis sjaers – den pennynck zestiene –

omme de somme van acht ponden grooten vlaemsscher munte –
wanof teerste jaer vallen ende verschinen zal den xxvj ste in wedemaent xvc twee ende
veertich –
te lossen de selve rente met philips gulden te vyftich stick – karolusghulden te VL schele
parisis elck stick ende ander ghelt ten advenante –
Hierinne verbinden de voornoemde Christoffel ende Prone zyn wyf
een huus ende erfve daer hy Lauwyc vooroemde nu wonende es –
staende metten voorhende **up de noordstraete** - metter oostzyde an thuus ende erven van
Pieter Bamelaere – de noortzyde ande noortstraete
Present schepenen Jacob de Hondt, Cornelis vuten dale – Ghilein Hazebaert – Jan Godduut
ende meester Frans van Simpol
Actum den xxvijde in wedemaent xvc d xli j tich

6 juli 1541

Pieter de Brievere heift ghecocht jeghens **Jan Ryssen ende Ryck** zyn wyf
de somme van xvij pond parisis sjaers ervedicke losrente
omme de somme van x pond grooten
danof teerste jaere vallen zal den vjde in hoymaent xvc xli j tich –
te lossen de zelve rente met philipsgulden te L schele parisis tstick of ander ghelt ten
advenante –
hierinne verbonden by jan voorseit ende Ryck zyn wyf een stede, erfve ende catheilen –
drooghe ende groene hagheden inden **Elsenbrugghe** straete – streckende van vooren de straete
achterwaert tot int waterloop – metten zuutzyde an derfve van **Jacob van Bambeke**
Item den helft van iij ghemeten iij vierendeel landts inden **Scoudemonthouck** metten
noordzyde op de **Werfstraete** - de westzyde an tlandt vanden kercke van Onse Vrouwe –
Actum den vj in hoymaent²³ xvc xli j tich
Present schepenen Jacob de Hondt, Cornelis vuten daele – Jan de Berch – Pieter Melis ende
meester Frans van Simpool

8 juli 1541 – Koop van wulle & Spaanse natie – renten

Christiaen Ogier,
kendt wettelick schuldich zynde **Ferdinande del Nursia**, coopman vande Spaensche natie,
ter cause van reste van meerder some **van coope van wulle**
de somme van xiiij pond xiiij schele iij deniers grooten vutter name van **Clais de Briewere**
te betalene te rende te Brugghe naers eerstcommende
ende verbindt omme tvuldoen vande voorseide somme
een huus, erfve ende cathelen up de **werfstrate** daer Clais de Briewere als nu tertyt in
woonende is
metter westhende up de strate, toosthende ende de zuudtzyde an derfve van meester **Pieter
Lauwyc**,
twelcken hy Christiaen ghecocht heeft jeghens den voornoemde Clais de Briewere omme de
voorseide somme te betalene ende vuldoene desen saerter in gheduert naer een jaer achter dat
tvoorseide capitaal verschenen werdt.
Actum den viijde in hoymaent xvc xli j
Present kuerheers **Jan Wyt ende Maerten de Buckere**.

²³ Hoymaand = hooimaand = juli

te lossen de zelve rente met philips gulden te Lschele tstick of ander ghelt ten advenanten – hierinne verbonden by Clays ende Done zyn wyf

eerst een ghemet landts ligghende in den **Oosthouck** metten zuuthende **an de Brugghe**

Wech metgaders ... anden **mersch** van Boelken vande Doene

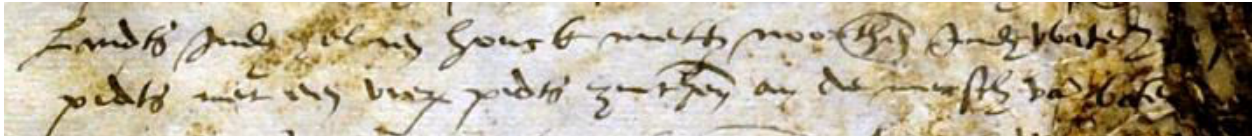
Item noch ... ligghende ghemeene int zelve ghemet wylen ghecocht ... de Breede zyn broeder

Item noch iij lynen lands ligghende in de zelve houck ghenaemt

de Horgher Ackere²⁴ ghelandt

... an tlandt van relicta Jan Kesteman

Item noch iijj lynen lands inde zelven houck metten noorthende **inde water pidts**²⁵ – met een vry pidts – zuuthende an de mersch van Boelken Verdoene

Actum den xiiijde in hoymaent xvc xlj tich

Present scepenen Jacob de Hondt, Cornelis vuten Dale, Jan de Berch, Pieter Melis ende Jan Godduut

16 juli 1541 – Karel de Roo heeft schulden – SAP 394
--

Caerle de Roo kent wettelick schuldich zynde **Jacob Lodyck**

de somme van xxij pond xj schele vlaemsscher munte

te betaelen de zelve somme sint jansdaghe vutganck van ougste –

eerstcommende die mach de zelve Kaerle de voorseide scult met faseelen

Hierinne verbonden byden zelven Kaerle

een huus, erfve ende cathelen stande inde watuwe straete daer Willem Lauwyc te woonen

plach – streckende achterwaert totten **steenweeghe** metten westzyde an de stede van Joris

vander Goosteene – desen charter en ghedient nyet langher dan een jaer achter dit payement ghevallen wiert

Acxtum den xvjde hoymaent xvc xlj

Present kuerheers Clays Scerrier ende Jan Wyts

²⁴ **De ‘horgher’ ackere** – Ackere is hier duidelijk geschreven. Het woord ervoor is ‘horgher’ en zal dus wel afkomstig zijn van ‘hor’. WNT spreekt van een ‘hor’ in een eerste betekenis als: **Een, uit met rijs omvlochten staken** bestaand, plat **vlechtwerk** dat hetzij los en verplaatsbaar is, hetzij, gelijk b.v. bij militaire versterkingen, **ter plaatse om in den grond gestoken palen wordt gebreid**. Anders (b.v. in de Neder-Betuwe) **tuin** genoemd (verg. ook mnl. *hordebreyer* met den geslachtsnaam *Tuynenbreyer*).

Een tweede betekenis is de volgende: Raamwerk dat over het land gesleept wordt om kluiten te breken (DE BO [1873]) of om modder en mest te slechten (BOEKENOOGEN). Een jonge knecht (stond) op zijne effenende **horde**, zich met moeite in evenwicht houdend, terwijl het paard enz., LOVELING, *Idon*. 78 [1891]. – Ofwel betekent de naam hier dus **‘omtuinde akker’** ofwel een met een horde bewerkte akker. We geven de voorkeur aan de eerste betekenis.

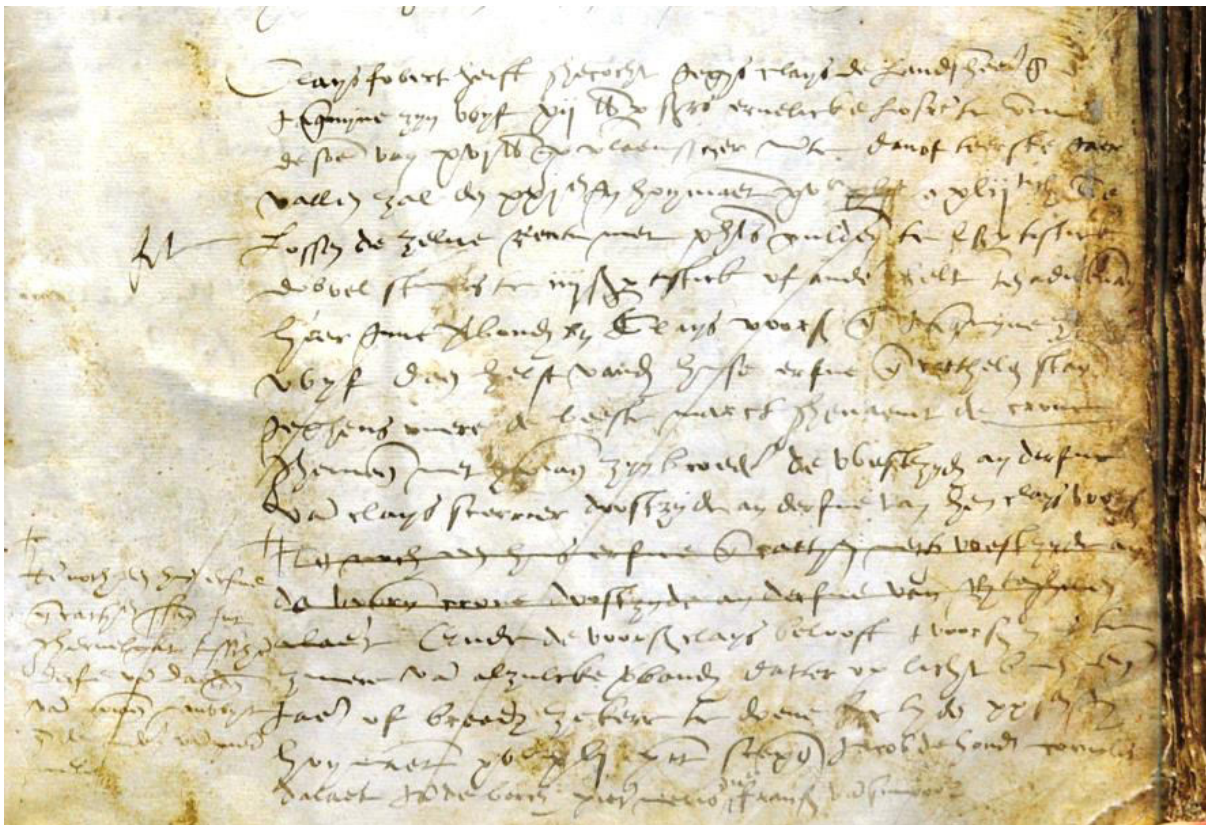
²⁵ **De water pidts** = de waterputten = met een ‘vry pidts’ – wilt dan zoveel betekenen als dat één van de waterputten vrij toegankelijk is.

18 juli 1541 – Clais vander Doene geeft een lening aan Jan Dol en Colyne – SAP 394 – folio 15 verso

Clays vanden Doene als voocht van **Grietken de dochter van Adriaen van Simpol** heift ghecocht jehens **Jan Dol ende Colyne** zyn wyf, de somme van iij pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van vijf ponden grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den xvijj inde hoymaent xvc xlij tich ende lossen de selve rente met philips gulden te L schele tstick of ander ghelt ten advenante hierinne verbonden by de zelve **Jan ende Colyne** zyn wyf, een huus, erfve ende cathelen staende up de **Overdam** – de noortzyde an tstraetken – de zuutzyde an derfve van Pieter Stachduel – de oosthende op **thommelhof**

Actum den xvijj in hoymaent xvc xlj

Present schepenen Jacob de Hondt, Cornelis Vuten Dale, Jan de Berch, Pieter Melis, Jan Godduut

SAP 435- Folio 16 recto - 18 juli 1541

Clays vander Doene als voocht van Barbelken van Simpol filia Adriaen heift ghecocht jghens de voornoemde Gillis ende zyn wyf xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den xvijj in hoymaent xvc xlij –

te lossen dezelve rente met philips gulden te L schele parisis tstick of ander ghelt ten advenante - hierinne verborcht Gillis voorseit ende Barbelken zyn wyf den helft van ghemeten landts ligghende inden **Edewarhouck** onder de cathelen van Michiel Absolon in ... parcheelen al by malcanderen - ghemeene ende onverdeelt met Jan de Reckemaker -
 Item noch deen helft van iiij ghemeten landts of daerontrent - ligghende inden houck - ghenaemt **de Corte Sticx** onder de catheelen van Pieter van Spicht –
 de westzyde an telst van daeldinghen van Ghilein van der Goosteene - tnoorthende an telst vanden kinderen van Clays Vaerdoene
 Actum ut supra present de voornoemde scepenen

SAP 435 – Clais Fobert geeft een lening aan Clays de Landsheere en Jacquemyne - Folio 16 Recto - 21 juli 1541

Clays Fobert heift ghecocht jeghens **Clays de Landsheere ende Jacquemyne** zyn wyf xij pond parisis sjaers ervelicke losrente omme de somme van xvj pond parisis vlaemsscher munte –
 danof - teerste jaer vallen zal den xxj in hoymaent wvc xlij tich –
 Te lossen de zelve rente met philips gulden te L schele parisis tstick - dubbel stuvers te iiij schele stuk of ander ghelt ten advenante –
 hierinne verbonden by Clays voorseid ende Jacquemyne zyn wyf deen helft vanden huse, erfve ende cathelen staende jegensover **de beestemaerct ghenaemt de Crone** - ghemeene met Christaen zyn broeder - de westzyde an derfve van Clays Scerrier - doostzyde an derfve van Clays voorseid
 Item noch een hus, erfve ende catehelen staende ter **Ghervelgat** tussen derfve van daeldinghen van Chrispiaen Lauwyte ende de kinderen van Pieter Melis
 Item noch een huus ende erfve ende cathelen metten westzyde an de voornoemde Crone - doostzyde an derfve van relict Ghilein Alaert
 ende de voorseide Clays belooft tvoorseide hus te zuuveren van alzulcke verbanden datter op licht binnen een jaer of breeder - zeker te doene
 Actum den xxjde hoymaent xvc xlj
 present scepenen Jacob de Hondt, Cornelis Dalaet - Jan de Berch - Pieter Melis ende Frans van Simpol

SAP 435 – Ghelein Makeblyde geeft een lening aan Frans Diedeman - Folio 16 verso - 27 juli 1541

Ghelein Makeblyde heift ghecocht jeghens **Frans Diedeman** de somme van xxiiij pond parisis sjaers ervelicke losrente omme de somme van xxxij pond grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den xxvij inde hoymaent xvc xlij tich

te lossen de zelve rente met lxxvj philips gulden ende een karolus gulden in specie ende met vjc xltich **zelveren realen** in specie ghemunt by den keyser karolus jeghenwoordich te vj schele par tstick ende ander ghemunt ghelt -
 hierinne verbonden byden zelve Frans eerst iiij ghemet ij lynen xlij roeden landts ligghende inden **Eechouc** metten oosthende up de straete - metten dreve ande zuutzyde van Ghilein Makeblyde - twesthende an tnaervolghende landt
 Item iiij ghemet lxxvij roeden lands metten oosthende an tvoorseide landt - metten dreve ande zuutzyde an tlandt van Ghilein Makeblyde - twesthende op de steenwech - de noortzyde an tlandt van Clays Merlevede
 Item ij ghemet xxviii roeden landts inden zelve houck metten oosthende op de steenwech - de zuutzyde an tlandt van Ghilein Makeblyde - twesthende inde beke
 Item ij lynen vj roeden landts inden zelve houck met twee palen in doostzyde vanden kercke van Sint Jans - tzuuthende an tlandt van Jacob Lodyck - dewestzyde an tlandt vanden kinderen van Jan vander Dale filius Jacops -
 Item een lyne xxxij roeden **meersch** inden zelve houc metten paele ten noorthoosthouck anden mersch van relicta Casen Pieren - metten pael tusschen de Kercke van Sint Jans - ende Frans Olivier anden westzyde ende metten zuuthende an tnaervolghende landt
 Item noch ij ghemet lxij roeden lands inden zelve houc metten westhende op de voorseide mersch- metten oostzyde op den steenwech - de noortzyde an tlandt vanden heere
 Item een ghemet xvj roeden lands inden zelve houck metten oostzyde an tlandt van Jacob de Hondt - tzuuthende an taldnt van Gilis Deroo -
 Item een ghemet xv roeden landts inden **Hamhouck** - doostzyde langhs de straete - tzuuthende an tlandt van Gillis de Roo -
 Actum den xxvij in hoymaent xvc xlj tich
 present de scepenen Jacopt de Hondt - Cornelis Dalaert - Jan de Berch - Pieter Metsu - Jan Godduut

12 september 1541 _ Clais vander Doene geeft een lening aan Lauwers de Pelgrim – SAP 394
--

Clays vanderDoene als voocht van Grietken de dochter van Adtriaen van Simpol heift ghecocht jeghens **Lauwers de Pelgrim ende Cybilla** zyn wyf,
 de somme van ix pond parisis sjaers erfvelicke losrente omme de somme van xij pond grooten vlaemsscher munte
 danof teerste jaer vallen zal den xijde in september xvc xlij tich
 te lossen de zelve rente met Philips gulden te L schele parsiis tstick of ander ghelt te advenante -
 daerinne verbonden by Lauwerens voorseide ende Sybilla zyn wyf
 een hofstede ligghende inden **Schoudemonthouck** - groot van lande iij 1/2 ghemete of daerontrent - de westzyde an tlandt vande kercke van Onser Vrouwe - tzuuthende de Werfstraete - tnoorthende an daeldinghen van Casen Pierin ende met een happe **ande Pygoote**
 Actum den xij in september xvc xlj tich
 present Jacob de Hondt, Cornelis Vuten Dale - Jan de Berch - Pieter Melis ende Jan Godduut

12 september 1541 – De dismeesters van Sinte Bertins - SAP 394 - folio 17 verso

Den xvij in september xvc xlj in der presentie van de schepenen vander stede van Poperinghe - zo drouch **Kristine de wedewe van Jacob vander** ... (niet ingevuld)

op inden handen van **Anton Blasstuen** vervanghende zyn medeghesellen dischmeesters van Sinte Bertens kercke binnen de voorseide stede
ende gheeft de somme van xxiiij pond parisis sjaers in erfvelicke losrente in twee distincte briefven - elc van xij pond parisis sjaers bezet op 't erfgoed van Mael Vitsen ende dandere op tlandt ende erfve van Julien Wyt ende by dese presente letteren gheeft updracht transpoortert de selve twee rentebriefven nu ende ten eeuwighe daghen - behoudens tlat huer leven daghen lanck ... *zin doorstreept* -
by hur vry eighen wille ten behoufven ende proufficte vanden voornoemde disch ter cause van dat zy over huerlieden ende huerlieden naercommende hebben beloofd ende ghehouden zyn te doene ider jaere sdaechs naer Sint Herberts dach - twelck es den iiijde october - een jareghetide inder eeuwichheit zonder ande zake daermee te doenen –
want dit de wille van huer Christine voorseit es
ende dat nimmermeer te achterlatene -
danof den paster hebben zal voor tcelebreren van de messe vj schele parisis ende iiij schele voor twas²⁶ ende den knape²⁷ voor zyn sollicituden²⁸ ij schele
ende de koster bedraghende xxiiij pond xij schele parisis - werden zy ghehouden te deelenen den aermen ten selven daghen in laken, lynwaet, cousen ende schoen naer hunnen discretien **die naerst van subben²⁹ bestaen** voorengaende –
daeromme dit es duechdelicke vuldaen ende niet achter te laeten ten gheender tyt -
zo verbinden de voorseide dischmeesters by consentie ende adviece van ons schepenen voorseit tonder presentie tgoet, erfve ende cathelen toebehoorende de voorseide disch - liggheende binnen de kuere van Poperynghe ende der binnen in diverche parchelen -
ende ic Christina voornoemd beloove de voornoemde disch by desen ende begheire an myn hoirs ende naercommes dat den voornoemde disch zal moghen ghebruken teeuwighe daghe de voornoemde twee renten van xij pond parisis sjaers altyts wesende -
de kosten van dien ten prouffitte van den voornoemde disch
omme andere renten daermee te coopenen ten fine dat dies voorseid es inden eeuwich der jaren zouden moghen onderhouden ende dueghdelick vuldoen
toedies men in ghebreke was tselve jaergetide ten doenen alle jaren zoot voorseit es –
zo zullen dhoirs ende aeldinghen van de voornoemde Christine moghen handt slaen anden voornoemde renten an xij pond sjaers
Actum ut supra

²⁶ Twas – het was = hiermee wordt het was van de kaarsen mee bedoeld.

²⁷ Knape of bode

²⁸ Sollicitude = aankonging

²⁹ Subben = is het Poperings voor 'sibbe' - Van Wouter Moyaert kreeg ik de volgende gedegen uitleg doorgespeeld = *Sibbe* is een eeuwenoud woord met Germaanse wortels. Verwante woorden met dezelfde betekenis zijn *Sippe* in het Duits en *sib* in het Engels; daarnaast kent het Engels de afleiding *sibling(s)* als verzamelbegrip voor 'broer(s) en zus(sen)'.

Het woord bestond al in vroege varianten van de Germaanse talen, zoals het Oudengels, het Oudhoogduits en het Oudnoors. Ook in het Gotisch, een Germaanse taal die al in de vroege Middeleeuwen is uitgestorven, kwam het woord voor, in de vorm *sibja*.

Over de herkomst is weinig bekend. Het *Etymologisch woordenboek* van Van Dale (1997) vermoedt dat de woorden zijn afgeleid van een woord dat 'lief' betekende. Uit 'Woordpost' – 'OnzeTaal'.

Hier wordt dus bedoeld, dat de arme & naaste bloedverwanten eerst geholpen dienen te worden.

Present scepenen Jacob de Hondt, Jan de Berch - Ghylein Haeghebaert - Pieter Melis ende meester Frans van Simpol.

19 september 1541 - SAP 394 - folio 18 verso

Janeken de weeze van Pieter de

heift ghecocht jeghens **Jan de Laselen ende Katheline** zyn wyf
de somme van xij pond parisis sjaers omme de somme van zestien ponden grooten
vlaemsscher munte wanof teerste jaer vallen ende verchynen zal den xxsten in septembre xvc
twee en veertich –
te lossene de selve rente met philips guldens te l schele parisis tstick ende ander ghelt ten
advenante
omme dit al deuchdelick te vulcomen zo verbindt den voornoemde Pieter ende Katheline
zyn wyf,
twee ghemeten of daerontrent ende al dat ligghende inde **Scoudemonthouck** - streckende
metter nootzyde up 'tstraetken van en **Zwilande** - de westzyde ande mersch van Ghilein
Stasin metter zuudthende an tlandt van Jan deBerch - metter oostzyde totter hagen an tlandt
van Clais van Burques
Item noch deen helft van vyf linen xxxiiij roeden lants inden **Hypshouck** anden **Krombelc**³⁰
bachten Philips Quatghebuer
actum den xix in september xvc xlvj tich
present scepenen Jacob de Hondt - Cornelis Vuten Dale - Jan de Berch - Pieter Melis ende
meester Frans van Simpol

26 september 1541 – Clais Waels geeft een lening aan Jacob Buen en Janeken - SAP 394 - folio 18 verso

Clais Waels heift ghecocht jeghens **Jacob Buen ende Janeken** zyn wyf
de somme van vj pond parisis sjaers omme de somme van viij pond parisis vlaemsscher
munte danof het eerste jaere vallen ende verschinen zal den xxvj in september xvc twee en
veertich -
Te lossen de selve rente met philips guldens te L schele tstick - karolus guldens te xl schele
ende ander ghelt ten advenante -
daeromme dit dueghdelick te vulcomen zo verbindt den voornoemde Jacob ende Janneken
zyn wyf een huus ende erven met alle de catehelen daer up staende -
daer hy Jacob nu ter tyt in woonende es - staende up de **Casselstraete** metter noordtzyde an
derfve van Hubrecht vanden Coutere- zuudtzyde an derfve van Hendric de Mats
- ghelast in erfvelicke scheins van de heere -
Item noch iij linen xvj roeden ligghende inden **Wipperhouck** de zuudtzyde an derfve van
tkindt van Jan de Waghenmaker - toosthende an zyn slefs landt ende noordt inschelick
Item noch deen helft van ij ghemeen preter xvj roeden vutgheweert lants ligghende inden
selven houck - de nootdzyde an Lauwyck vander Eenode - de zuudtzyde an tlandt van Jan de
Waghenmaekr
Item noch een ghemet ghehaemt **Schinckelen**³¹ inden selven houck

³⁰ Krombelc = Krombilk

³¹ Schinkel = WNT = Schenkel = *Schenkel, been, ook hol been, pijp*, en in het bijzonder *het bovenbeen, het been van knie tot heup* (in *Waasch Idiot*. 578: *schinkelbeen*, dijbeen van dieren).

Item noch twee ghemeten ten meulewallen ende verbindt voort alle de parseelen die verbonden staen Jacob van Burques doude in een rente van vj pond parisis sers
Actum den xxvj in september xvc xlj
present Hondt, Vuten Dale - Berch- Hazebaert - ende Melis

30 september 1541 – Michiel Gheeraert geeft een lening aan François van Aldem en Janneken
SAP 394 - folio 18

Michiel Geeraert by virtute van zeker procuratie ghepasseert voor voocht, scepenen ende raeddt van Yperen in daten den iijden in lauwe xvc veertich - vuthanghende den zeghel van zaken er voorseide stede
over **Katheline Gheeraerts wedewe van wylen Pieter de Smet** doude
heeft ghecocht jehens **Fransos van Aldem ende Janneken** zyn wettelicke ghesellenede de somme van drie ponden grooten sjaers - den pennynck xvj –
dient de somme van xlvij grooten vlaemsscher munte
danof het eerste jaer vallen ende verschinen zal den laetsten dach van septebmer xvc xlvij –
te lossen de selverente met philipsgulden te L schele parisis - karolusgulden te xl schele
ende ander ghelt ten advenante -
omme dit al dueghdelick te vuldoen ende vulcommen zo verbindt den voornoemde Fransois ende Janneken zyn wyf ,
een behuuse hofstede met alle de cathelen daer up staende ligghende inde **Licenthouck** groot xxviiij ghemeten lants of daer ontrent daer Andries Wyt nu in huere heift - **ligghende an de Leene** - de zyden van tleenestraetken
Item es bespreek ende voorwaer dat de selve rente zoude vetaelt te wesene oertide veertich daghen onvergholden - zo zalmen moghen commen de voornoemde wedewe ofte huer hoirs ofte aedinghen of procureur vut huerlieden name dies actie hebbende ande wet van Poperinghe ende aldaer de zelve rente te wette legghen naer costume vanden zelve stede ende voor huerlieden vacatie zullen zy hebben - zo dat zo ghebuerde - voor vacatie per dach dat zyderen daer te vachieren zullen ...*niet ingeuld* ... stuvers parisis
Actum den laetsten in september xvc een en veertich
Present Jacob de Hondt - Gheleyn Hazeaert - ... Goduut ende meester Frans van Simpol, scepenen

3 oktober 1541 – Sandrine geeft een lening - SAP 394 - folio 19

Sanderine de wedewe van Ghilein de Snouck heift ghecocht jehens **Fransois de Schottre** de somme van xij pond parisi erfvelicke losrente omme de somme van zestien ponden grooten vlamsscher munte danof het eerste jaer ende paeyment vallen zal den ijde oktober in tjaer xvc twee en veertich
Te lossen de selve rente met philips ghuldens ten l schele - karolus guldens te xl schele stick ende ander ghelt ten advenante -
ende omme dit dueghdelick te vulcomen - zo verbindt den voorseide Frans ende Maiken zyn wyf, een huus, erfve ende cathelen staende upde Overdam daer hy als nu ter tyt in woonende es - metter noortzyde an thuus van Gillis van Simpol - de westzyde anderfve van den stede van Poperynghe - bestreckende van vooren ter straten to bachten inder beke
Actum den ijde in oktober xvc een en veertich
Present de voornoemde scepenen

15 oktober 1541 – Pieter de Bloncke heeft schulden - SAP 394 - folio 19

Pieter de Bloncke kendt wettelick schuldich zynde **Jacques Le Gillion**

de somme van vichtich pnden parisis vlaemsscher munte te betaelen te baefmesse
eerst commende in tjaer xvc xlij ende omme wel ende dueghdelick de voornoemde somme te
vulcommen ende betalen ten daghe ende jare voorseid -

zo verbindt de voornoemde Pieter de Bloncken deen helft van een erfve ende cathelen staende
inden **Ghasthuusstraete** ghemeene ende onverdeelt met Katheline - de dochtere van Wylaers
als daer de weewe vande selven overleden es - mette zyuytende opde ghasthuusstrate -
tuoortenden inde beke - doostzyde Anthuenis van Dael ende de westzyde an derfve van de
wedewe van Jan van Loovelde -

Actum den xve in october xlj

Present kuerheers Jan Wyts ende Päuwel Plaetevoet

15 oktober 1541 – Ruben Tryoen heeft schulden - SAP 394 - Folio 19 verso

Ruben Tryoen kendt wettelick schuldich zynde **Simoen van Nieukercken** met zyn
complicen de somme van xxxvj pond parisis

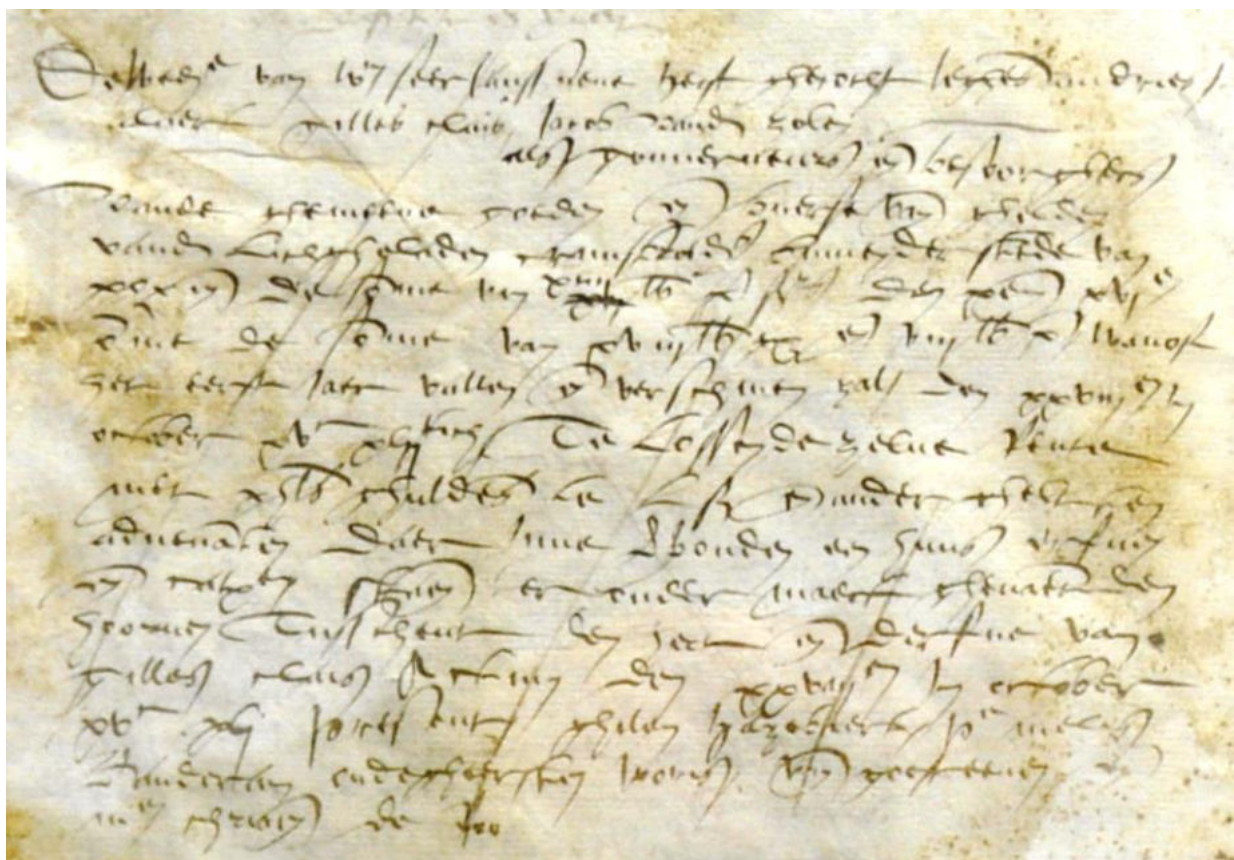
te betaelene te midswinter eerstcommende in dit jeghenswoordich jaere xvc xlj –

daer vooren boorghe es ende princpaelick hem gheconstitueert heift **Willem Coppen**

Actum den xvde in october xvc xlj

Present Jan Wyt ende Maerten de Buckere

28 oktober 1541 – Weduwe Willem Sherjanssuene geeft een lening aande Kruisbroeders –
SAP 394

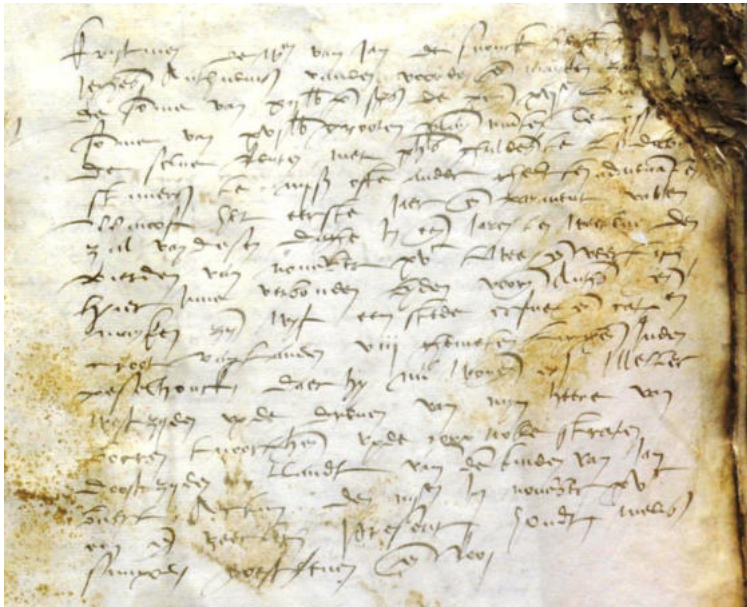
De wedewe van Willem Sherjanssuene heyft ghecocht jeghens Anddries Alaert - Gillis Clais - Jacob Zolen - als gouverneurs ende besorghers vande ghemeene goeden ende buerse vande **Gilde vande Lichtgeladen Cruusbroeders** binnen der stede van Poperinghe – de somme van xiiij ponden parisis sjaers den penninck xvj - omme de somme van xvij pond ende viij pond parisis wanof het eerste jaer vallen ende verschinen zal den xxvij in october xvc xlij tich – Te lossen de zelve rente met philips ghulden te L schele ende ander ghelt ten advenanten - daerinne verbonden eenhuus ende erfve ende cathelen staende **ter ouder maerct** gheenaemt **den Hoornen** tusschen **den Hert** ende derfve van Gillis Clais
Actum den xxvij den in october xvc xlij
Present Ghilein Hazebaert - Pieter Melis - Bauderan Oudegheerste - Jooris vander Goesteene, meester Christiaen de Roo.

2 november 1541 - Corneel van der Doene geeft een lening aan Jan Queraer en Perynne – SAP 394

Corneel Vander Doene als voocht van de twee kinderen van **Jan Goduut** die hy hadde byde dochtere van Adriaen van Simpol gheenaemt **Maiken ende Baerbeken** - heift ghecocht jeghens **Jan Queraer ende Perynne** zyn wyf de somme van xj pond parisis sjaers - den penninck xvj – omme de somme van viij pond grooten vlaemscher munte waervan teerste jaer ende payment vallen ende verschinen zal den ijde van november xvc xlij tich - Te lossen de selve rente met philipsgulden te l schele parisis - karolusgulden te xl schele tstick ende ander ghelt ten advenante - hier in verbindende byden selven Jan ende Perinne zyn wyf een stede, erfve ende cathelen – groot ij vierendeel ende xvij roeden lants daer hy nu woont - ligghende inde **Haghebaerthouck** metter oostzyde an tlandt vande kinderen van **Passchier van Casselen** metten zuudtende op tstraetken mettter westzyde an tlandt vande kinderen van **Jooris vander Haghen** Item noch onderhalf ghemet lants ligghende inden selven houck metter westzyde an tlandt van Jan vanden Werfven - metter zuudende an dhoirs ende daeldinghen van Jan Lantszweert - oost an zyn selfste landt
Actum den ijde in november xvc xlij tich
Present Jacob de Hondt - Ghilein Hazebaert - Oudegheersten - Simpàol - Goduut

4 november 1541 Kristine, de weduwe van jan de Snouck geeft een lening- SAP 394 - folio 20
--

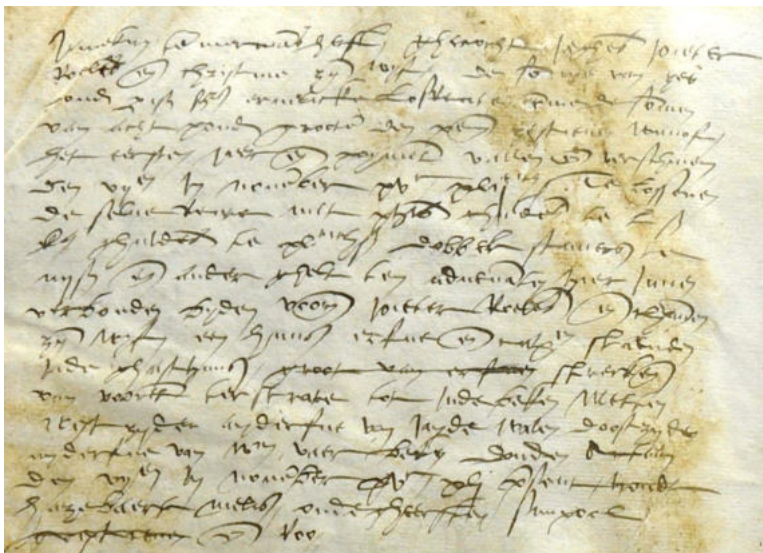
Kristine de wedewe van Jan de Snouck heift ghecocht jeghens **Antheunis Vanden Voorden** ende **Mayken**, zyn wyf de somme van xij pond parisis sjaers - den pennynck xvj – omme de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte – te lossen de selve renten met philips ghulden te L schele - dobbel stuvers te iij schele ofte ander ghelt ten advenante wannof het eerste jaer ende payment vallen zal van desen daeghe in een jaer te weeten den vierden van november xvc twee en veertich hierinne verbonden byden voornoemde Antheunis ende Mayken zyn wyf,

een stede erfve ende cathelen -
groot van lande viij ghemeten
ligghende inden **Peselhouck**, daer
hy nu woonende es - metter
westzyde opde dreve van myn
heere van Booren - tnoorthende
opde **Coppernollestraete** -
doostzyde an tlandt van de
kinderen van Jan Baert -
Actum den iijde in november
xvc een en veertich
Present Hondt, Melis, Simpol -
Goesteene ende Roo.

7 november 1541 – Janeken
Temmermans geeft een lening

aan Pieter Roels en Christine SAP 394 - folio 20 verso

Janeken Temmermans heift
ghecoht jehens **Pieter Roels**
ende Christine zyn wyf,
de somme van zes ponden
parisis sjaers erfvelicke losente
omme de somme van acht
ponden grooten - den penninck
zestiene –
wannof het eerste jaer ende
payment vallen ende
verschinen den vijde in
november xvc xlij tich
Te lossenen de selve rente met
philipsqguldens te L schele -
karolusghuldens te xl schele

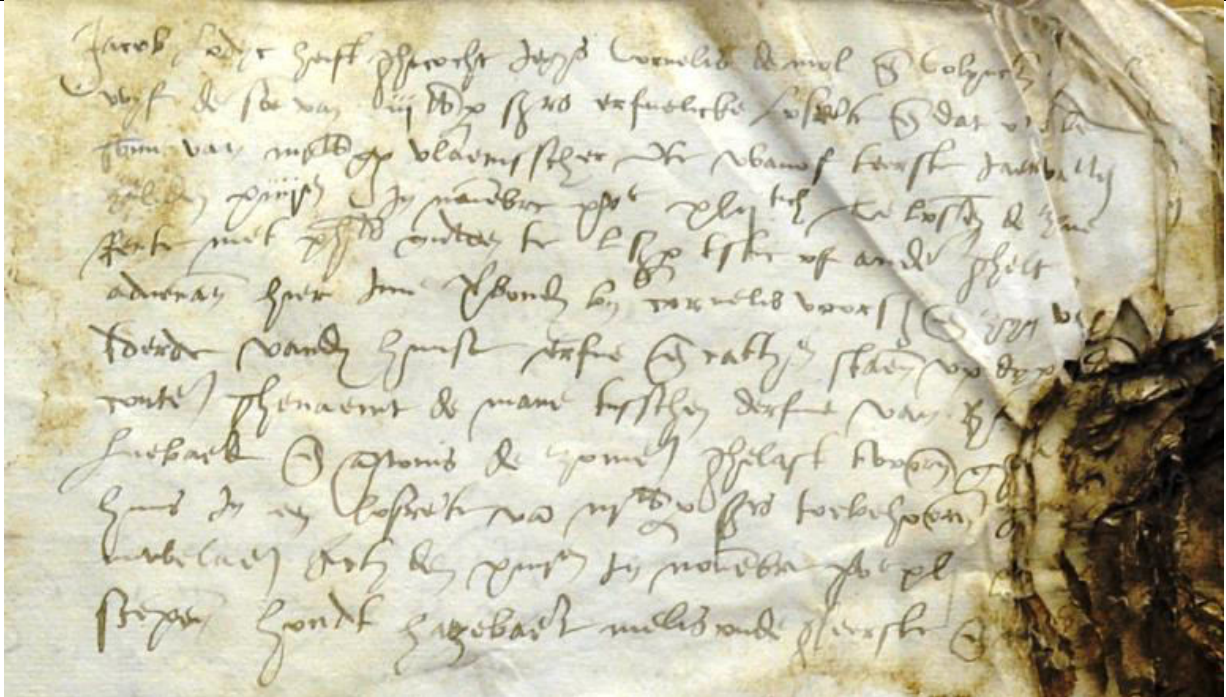
parisis - dobbel stuvers te iijj schele ende ander ghelt ten advenante
hierinne verbonden byden voornoemde Pieter Roels ende Kristine zyn wyf een huus, erfve
ende cathelen staende inden ghashuusstraete -
streckende van vooren ter straete tot inder beke - metter westzyde zyde an derfve van Jan de
Wale - doostzyde an derfve van Willem vander Beke douden
Actum den vijde in november xvc xlj
Present Hondt - Haebaert - Melis - Oudengheerste - Simpol - ende Roo

7 november 1541 – Michiel Peckele stelt zich borg voor de weduwe Clais Loten - SAP 394 -
folio 20 verso

Michiel Peckele kent hem borghe voor relicta **Clais Loten** van al zulcken coop van lande als
Ghilein Makeblyde ghecoht heift jehens de voorseide wedewe te weeten deen helt van vyf
vierendeel landts ligghende inden Haghebaerthouck bachten de schure van relicta Joris
Vlaminck - de zuutzzyde opt straetken - toosthende an tlandt van relicta voorseid - twesthende
an tlandt van relicta Casin Pierin ghemeen metter kinderen van Clays voorseit

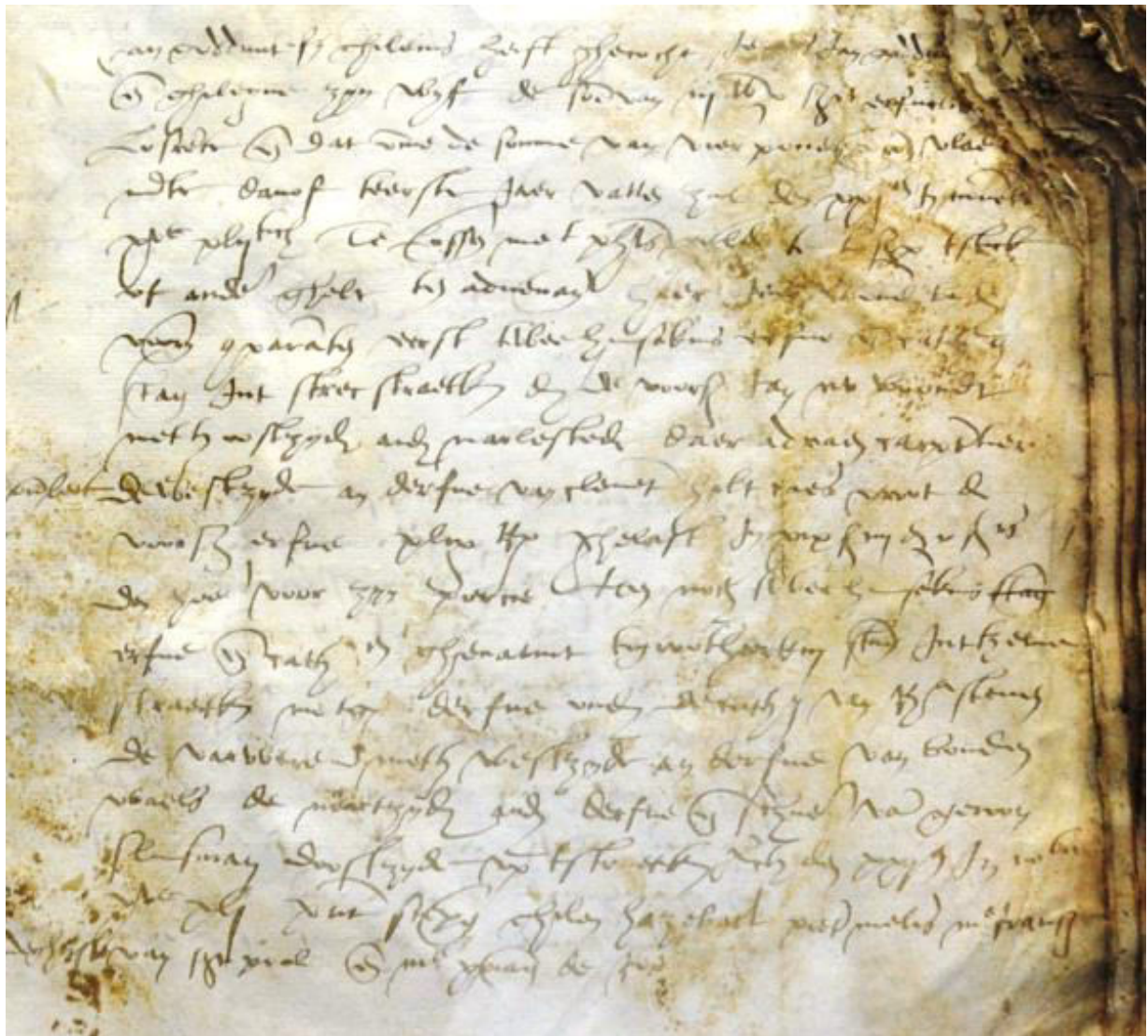
Belovende byden zelven Michiel indien dat tvoorseide landt belast ofte berent ware byden welcken den voornoemde Ghilein of zyn pachter eenich ongebruuckt hadden in huerlieden possessie danof Ghilein voorseit te garanderen –
 verbyndende de voornoemde Michiel daerinne alle zyn goet - present ende toecommende - waer dat ghestaen ofte gheleghen zyn
 metghaders ooc zyn persoons ter heerlicke executie
 Actum den vij in november xvc xli
 Present kuerheers Pauwels Plaetevoet ende Clays de Huther

14 november 1541 – Jacob Lodyc geeft een lening aan Cornelis Demol en Colynken – SAP 394 – folio 21

Jacob Lodyc heeft ghecocht jeghens **Cornelis Demol ende Colynken** zyn wyf,
 de somme van iij pond parisis sjaers erfvelicke losrente
 ende dat omme de somme van iiij pond grooten vlaemsscher munte wanof teerste jaer vallen
 zal den xiiijde in november xvc xliij tich –
 te lossen dezelve rente met philipsgulden te L schele parisis tstick of ander ghelt ten
 advenante –
 Hierinne verbonden by Cornelis voorseit ende zyn wyf
 tderde vanden huuse erfve ende cathelen staende up **dyperdamcouter ghe-naemt de Mane**
 tusschen derfve van ... Liebaert ende Anthonis de Zomer ghelast tvoorseide huus in een
 losrente van iij pond parisis sjaers toebehoorende ... Nuwelaere
 Actum den xiiijde in november xvc xliij tich
 Present schepenen Hondt, Hazebaert, Melis, Oudegheerste ende

21 november 1541 - Jan Godduut geeft een lening aan Jacques Goddut en Ghileyn –
 Strekstratje en 't Groot Heerken – Renten SAP 394 – Folio

Jan Godduit filius Ghileins

heeft ghecocht jeghens **Jaques Godduit ende Ghileyn** zyn wyf

de somme van iij pond sjaers erfvelicke losrente

ende dat omme de somme van vier ponden grooten vlaemsscher munte

danof teerste jaer vallen zal den xxi ste hoymaent xvc xlij-tich

te lossen met philips guldens l schele parisis tstick of ander ghelt ten advenante

Hierinne verbonden ten voornoemde quarante eerst twee husekens, erfve ende cathelen

staende **int Strecstraetken**

en waer den voorseide Jan nu woont met hooftzyde anden **marlestede** daer daer Adriaen Carpentier onderleet - De westzyde an derfve van Clement Holtcaes - Noort de voorseide erfve

Xlij pond parisis ghelast in xix pond iiij schele v deniers de heere voor zyn porcie

Item noch twee uusekens staende erfve ende cathelen ghe-naemt **tgrootheerken** staende int tzelve straetken

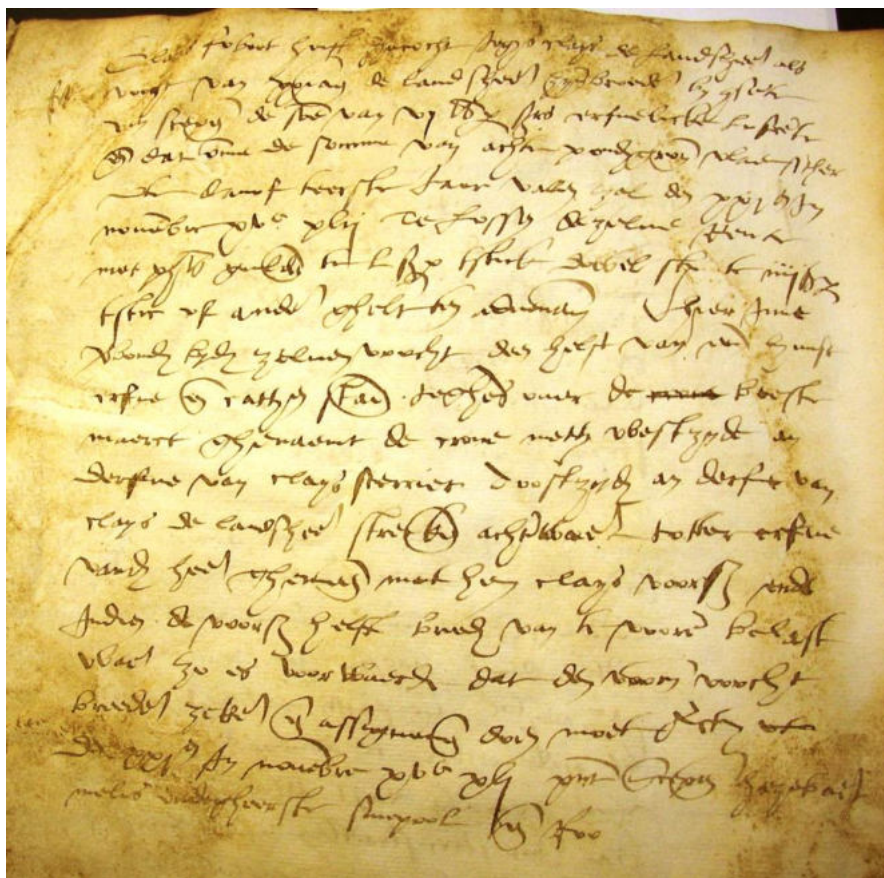
metgaders derfve ende cathelen van relict Steven de Vatwene metgaders westzyde den erfve van Bouden Waels, de noortzyde anden derfve ende schure van Geroom Sluusman – doostzyde op tstraetken

Actum den xxiste in wedemaent xvc xlij

Present scepenen Ghilein Hazebart, Pieter Melis, meester Frans van Simpol ende meester Chrispiaen de Roo.

21 november 1541 – De Kroone – renten

Clais Fobert heift ghecocht jehens **Clays de Landsheere als voocht van Chrispiaen de Landsheer** zynen broeder, by gesprek van scepenen de somme van vi pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van acht ponden grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal de xxj ste in november xvc xlij te lossen dezelve rente metghaders guldens te L pond parisis tstick - dobbel stuvers te iiij pond parisis tstick of ander ghelt ten advenante Hierinne verbonden byden zelven voocht deen helft van een huuse, erfve ende cathelen staende jehens over **de beestemaerct ghehaemt de Croone**

metten westzyde in derfve van Clays Scerrier – doostzyde an derfve van Clays de Landsheere, streckende achterwaert totter erfve van den heere - ghemeen met hem Clays voorseid – ende inden de voorseide helft binden van hem voornoemt belest waer zo es voor waerde dat den voornoemde voocht breeder zeker ende assignacien doen moet Actum up den xxi in november xvc xlij present Chrispiaen Hazebart, Pieter Melis, Oudegheerst, Simpool ende Roo.

25 november 1541 – Jacob van Burgues geeft een lening aan Chrispiaen Cornelis - SAP 394 - folio 21 verso

Jacob van Burgues doude heift ghecocht jehens **Chrispiaen Cornelis** de somme van xv pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van xx pond grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den xxv in november xvc xlij tich Te lossen de zelve rente met xlvij tich halve gouden realen te iij pond parisis tstick ende xlvij karolusgulden te xl schele tstick ende ander ghelt ten advenante Hierinne verbonden by Chrispiaen voorseid

een stede, erfve ende catehlen ligghende inden **Hamhouck** daer Chrispiaen voorseit nu woondt - groot van lande vij ghemeten of hierontrent - an tlandt van daeldinghen van **Jaspar de Ruple**

Item noch vij vierendeel landts inden zelven houc metter noorthende up **de Sint Sixstraete** - metten zuutzyde an tlandt van daeldinghen voorseit

Item noch drie ghemeten lants inden zelven houck de noortzyde an tlandt van daeldinghen voorseid metten zuuthende inde beke -

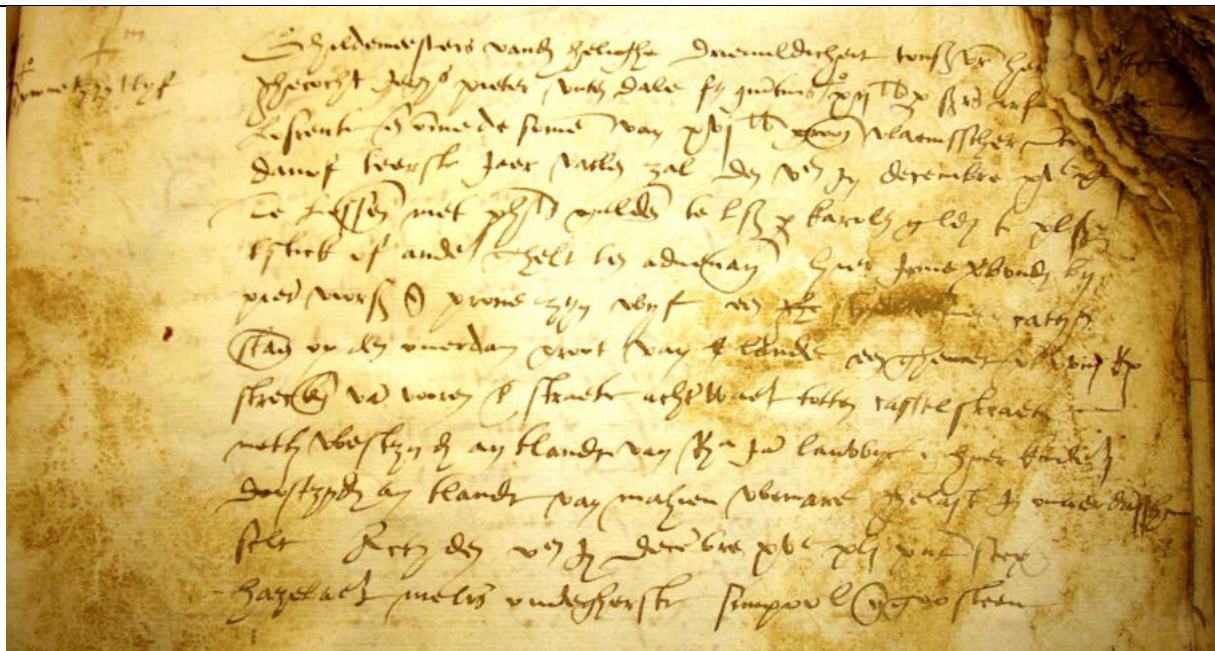
ghelast de voorseide drie ghemeten in hemlieden rente

Item noch een ghemet **elstlandts** ligghende inden zelven houck - twesthende op de stede van Chrispiaen voorseid - toosthende op de stede van Malen Makereel

Actum den xxv in november xvc xlij

Present scepenen Jacob de Hondt - Ghilein Hazebaert - Pieter Melis - meester frans van Simpol ende Jooris vander Goesteene

6 december 1541 - Ghildemeesters van den helighe drievuldigheit tOnze Vrouwen - Trinitariërs – Renten SAP 394 – Folio 22 recto

Ghildemeesters van den Helighe Drievuldigheit tOnser Vrouwen

heift ghecocht jeghens **Pieter Vutendale filius Quintins**

xij pond parisis jaers erfvelicke losrente ende omme de somme van xvj pond grooten vlaemsscher munte

Danof teerste jaer vallen zal den vi-den in december xvc xlij

Te lossen met philips gulden te L schele parisis - carolus gulden te xl schele parisis stick of ander ghelt ten advenante

Hierinne verbonden by Pieter voorseid ende Perone zyn wyf

de stede, erfve ende cathelen staende op **den Overdam** – groot van lande een ghemet x vierendelen streckende van vooren ter straete – achterwaert totten **Casselstraete** met den westzyde an tlandt van Karel Jan Lauwyc, doostzyde an tlandt van Mahieu Wemare ghelast in **Overdamssche scult**

Actum den viden in december xvc xlij

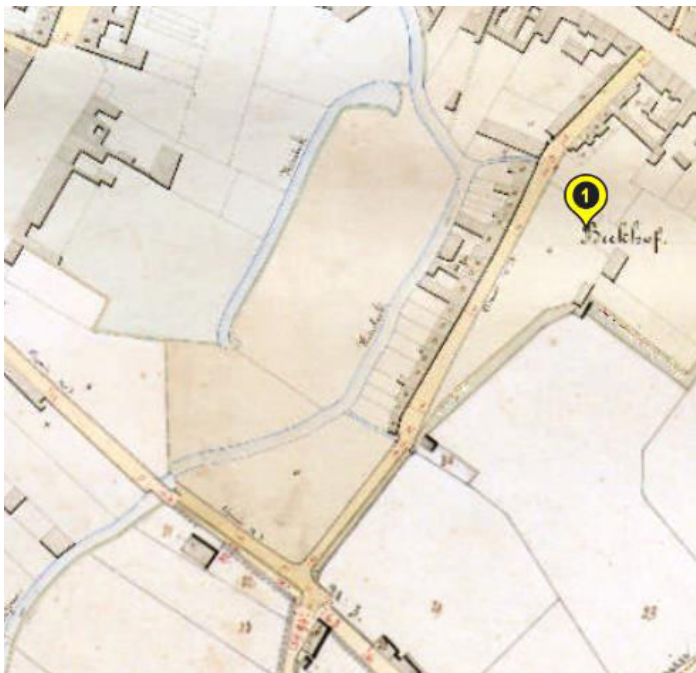
Present scepenen Hazebaert, Melis, Oudegheerst, Simpol en Goosteene

5 december 1541 – Ghilein Stalin geeft een lening aan Lauwers vande Ghele e'n Magdalene - SAP 394 - Folio 22 recto

Ghilein Stalin heift ghecocht jehens **Lauwers vande Ghele ende Magdalene** zyn wyf de somme van vj pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van viij pond grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal den vde in december xvc xlij -
Te lossen dezelve rente met philipsgulden te L schele - kaerle gulden te xl schele tstick ende ander ghelt ten advenante -
Hierinne verbonden by Lauwers voorseid ende zyn wyf een hofstede - erfve ende cathelen ligghende inden **Lyssenthouck** - groot van lande een ghemet -
daer den zelve Lauwers voorseid nu woondt - metten westzyde an tlandt van Jan Masselis de jonghe - dostzyde an tlandt van relicta Jan Dobbele - tzuuthende an tlandt van Jacob Zannekin
Actum den vde in decembris xvc xlj
Present scepenen Haezebaert - Melis - Oudegheerste - Simpol - ende Goosteene

5 december 1541 – Pieter Debruene geeft een lening aan Karel Roels en Janeken – SAP 394 – Folio 22 verso

Pieter de Bruene heift ghecocht jehens **Caerles Roels ende Janeken** zyn wyf de somme van xij pond parisis sjaers erfvelicke losrente ende dat omme de somme van xvj grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zal de vde in decembre xvc xlij tich
Te lossen de zelve rente met karolus gulden te xl ende philipsgulden te L schele tstick of ander ghelt ten advenante
dies mach den voorseide Kaerles de zelve rente ten twee reysen lossen

Hier inne verbonden by Kaerle voorseid ende Janeken zyn wyf, een stede, erfve ende cathelen staende inden **Elsenbrugghestraete** streckende van vooren ter straete - **achterwaert totten Reckhove** - metten zuutzyde an derfve van Jacob van Bambeke - de noortzyde op **tReckhofstratken** - Item noch deen helt vanden **pottery** - erfve ende cathelen staende inde zelve straete ghemeene met zyn kinderen - groot van lande de gheheele stede ij ghemeten of daerontrent
Item noch den helft van een stede, erfve ende cathelen staende jeghenover **'t Vroonhof** metten zuutzyde an derfve van Jan Bouden -

de noortzyde an derfve van Jacques de Lazole ghemeene als boven
Actum den vde in december xvc xlj tich
Present scepenen Haezebaert - Melis - Oudegheerste - Simpool - ende Goosteene

Zoals we op de kaart van de Atlas der Buurtwegen kunnen zien, - is de zuid – noord richting zeker niet zuiver. Desalniettemin kunnen we dit perceel plaatsen waar nu het oud-kerkhof zich bevindt. Het lijkt ons hier ook dat het 'Rekhof' op zich, zich bevondt tegenover het rechte gedeelte van de Singel – zodat daar twee straatjes naar toe liepen – enerzijds een straatje van uit de Yperstraat – de huidige Ieperstraat en een ander straatje vanuit de Elsenbruggestraat – de huidige Deken de Bo – laan.

De 'potterie' waarvan hier sprake is, ligt dus ook in de Elsenbruggestraat.

7 december 1541 – Michiel Cauchie geeft een lening aan Clais Kesteman en Marie – SAP 394 – Folio 23

Michiel Cauchie heift ghecocht jehens **Clais Kesteman ende Marie** zyn wyf - de somme van vj pond parisis sjaers ervedelicke rente ende dat omme de somme van vij pond grooten danof teerste jaer vallen zal den xij de i n december xvc xlij
Te lossen met philipsgudlen te L schele - dobbel stuvers te iij schele parisis tstick of ander ghelt ten advenante –
hierinne verbonden by zelve Clays ende Marie zyn wyf –
iiij ghemeten landts inden **Oosthouck** ligghende bachten de stede van Clays voorseid nu woonende is - metten noorthende op tlandt van Vanden Bussche - tzuuthende an thof van Clays voorseid -
Item noch een helft vanden hofstede daer Clais voorseid nu woont inden Oosthouck ghemeene met zyn moeder mette noortzyde an tvoorseide landt -
Actum den xij in december xvc xlj
Present de scepenen Jacob de Hondt - Pieter Melis - meester Frans van Simpol - Jooris vander Goosteene - ende meester Chrispiaen Deroo.

7 december 1541 – Michiel Cauchie geeft een lening aan Cornelis Hendt en Janeken – SAP 394 – folio 23

Michiel Cauchie heift ghecocht jehens **Cornelis Hendt ende Janeken** zyn wyf, de somme van vj pond parisis sjaers ervedelicke losrente ende dat omme de somme van viij grooten vlaemsscher munte danof teerste jaer vallen zl den xij de in december xvc xlij tich
Te lossen in philipsgulden te L schele parisis - dobbel stuvers te iij schele parisis tstick of ander ghelt ten advenante -
Hierinne verbonden byden voornoemde comparanten iij ghemeten landts ligghende inden **Oosthouck** in diverssche parcheelen - ghemeene met Willem Coippin ende Jan Voreman
actum den xij in decembre xvc xlj tich

Present de voornoemde scepenen

Item te weeten vierde inden hofstede inden Oosthouck daer Cornelis voorseit nu woont - groot de gheheele stede iij ghemeten of daerontent

Item noch tijde in een stick landts ghenaeamt **de Wake** -

Item tiiijde int waterloopken

Item tiiijde in ij ghemeten en half landts welcke ghecocht jeghens Chrispiaen Crupelant - gaende metter westende inde beike - **by onse vrouwe huseken langhes op de Brugghewech**

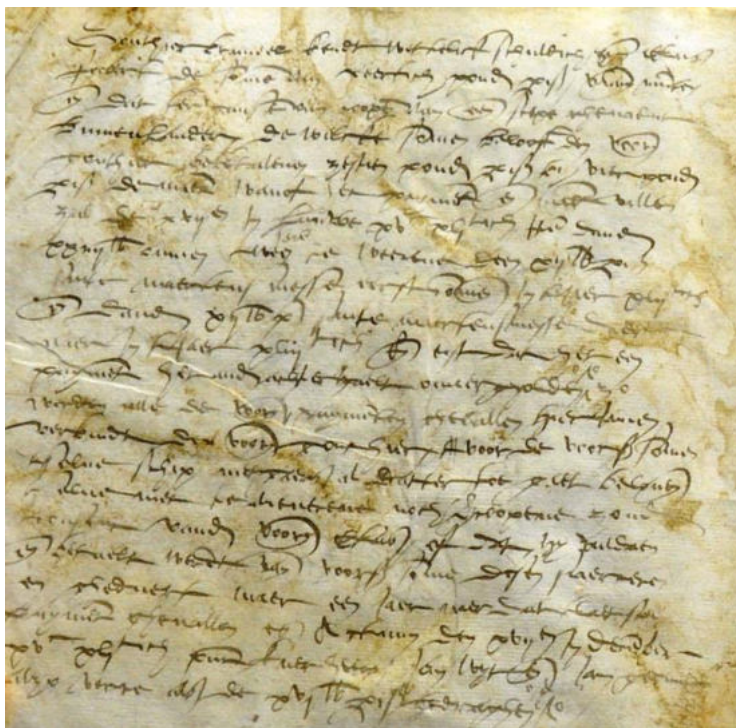
Item tiiijde van ij ghemeten gaende up de **Brugghestraete** metten noorthende opde Brugghewech

Bij deze akte staat er geen datum of presentie vermeld – maar we mogen ervan uitgaan – dat deze op dezelfde dag als de vorige opgesteld werd.

Op de kaart van de Atlas der Buurtwegen – 1841 – zien we de ‘sentier nummer 69’ waarschijnlijk – de Bruggeweg – zowat ‘parallel’ lopen met de ‘chemin nummer 1 – of de Brugghestraete en in dit in de Oosthoek van Poperinge.

Verder kunnen we concluderen dat er toen reeds een Onze Lieve Vrouwekapelleke op de Bruggeweg stond – dus de meest noordelijke weg op de kaart.

17 december 1541 – Gonthier Bruneel koopt een binnenlander - SAP 394 – folio

Gonthier Bruneel kende wettelick schuldich zynde

Jeghens Clais Fobert

De somme van veertien ponden x schele vlaemsscher munte

En dat ter cause van coope van **een scepe ghenaeamt binnenlander**

De welcke somme belooft den voornoede Gonthier te betaelen zestien ponden 1 schele ende vier ponden L schele

wanof het payment vallen zal de xvij in lauwe xvc slj

Item dander xxiiij pond binnen eenen jare - te weeten deen xij pond parisis Sinter Maertensmesse - eerst commende int jaer xlij tich ende dander xij pond parisis Sinte Maertenmesse daer naer intjaer xliij ende

Hierinne verbindt de voornoemde Gonthier voor de voorseide somme tselve schip metgaders al datter toe gaet

Actum den xvij in december xvc xlij tich Present kuerheers Jan Wyt ende Jan Goduut also verre als de xvj pond L schele parisis draghen